

Jurnalul Oficial al Uniunii Europene

C 303

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 64

29 iulie 2021

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

RECOMANDĂRI

Banca Centrală Europeană

2021/C 303/01	Recomandarea Băncii Centrale Europene din 23 iulie 2021 de abrogare a Recomandării BCE/2020/62 (BCE/2021/31)	1
---------------	--	---

II Comunicări

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Comisia Europeană

2021/C 303/02	Non-opoziție la o concentrare notificată (Cazul M.10313 — CVC/CDPQ/WAVS) ⁽¹⁾	3
2021/C 303/03	Non-opoziție la o concentrare notificată (Cazul M.10268 — SYNEX/Tech Data) ⁽¹⁾	4

IV Informări

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Comisia Europeană

2021/C 303/04	Rata de schimb a monedei euro — 28 iulie 2021	5
---------------	---	---

RO

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE.

INFORMĂRI REFERITOARE LA SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

Autoritatea de supraveghere a AELS

2021/C 303/05	Anunț din partea Norvegiei referitor la Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor – Anunț referitor la invitația de a depune cereri de acordare a licențelor de extracție a petrolului pe platforma continentală norvegiană – Atribuire în 2021 pentru zonele prestabilite	6
2021/C 303/06	Ajutoare de stat – Decizie de a nu ridica obiecțiuni	9

V Anunțuri

PROCEDURI JURISDICȚIONALE

Curtea de justiție a AELS

2021/C 303/07	Hotărârea Curții din 25 martie 2021 în cauza E-3/20 – Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>) / Anniken Jenny Lindberg (<i>Libera circulație a persoanelor – Directiva 2005/36/CE – Recunoașterea calificărilor profesionale – Accesul la profesia de medic dentist – Recunoaștere automată</i>)	10
2021/C 303/08	Hotărârea Curții din 25 martie 2021 în cauza E-4/20 – Tor-Arne Martinez Haugland și alții / Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (<i>Helse- og omsorgsdepartementet</i>) (<i>Libera circulație a persoanelor – Directiva 2005/36/CE – Recunoașterea calificărilor profesionale – Accesul la profesia de psiholog – Sistemul general de recunoaștere – Noțiunea de „aceeași profesie”</i>)	11

PROCEDURI REFERITOARE LA PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICII COMERCIALE COMUNE

Comisia Europeană

2021/C 303/09	Aviz de deschidere a unei reexaminări efectuate în perspectiva expirării măsurilor antidumping aplicabile importurilor de aspartam originar din Republica Populară Chineză	12
2021/C 303/10	Aviz privind expirarea anumitor măsuri antidumping	23

PROCEDURI REFERITOARE LA PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICII ÎN DOMENIUL CONCURENȚEI

Comisia Europeană

2021/C 303/11	Ajutor de stat – Italia – Ajutorul de stat SA.55678 (2019/NN) - Noul împrumut acordat companiei Alitalia – Invitație de a prezenta observații în temeiul articolului 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ⁽¹⁾	24
---------------	--	----

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE.

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

RECOMANDĂRI

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

RECOMANDAREA BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 23 iulie 2021

de abrogare a Recomandării BCE/2020/62

(BCE/2021/31)

(2021/C 303/01)

CONSILIUL GUVERNATORILOR BĂNCII CENTRALE EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudencială a instituțiilor de credit ⁽¹⁾, în special articolul 4 alineatul (3),

întrucât:

- (1) La 27 martie 2020, Banca Centrală Europeană (BCE) a adoptat Recomandarea BCE/2020/19 a Băncii Centrale Europene ⁽²⁾ prin care a recomandat ca, cel puțin până la 1 octombrie 2020, să nu fie plătite dividende și să nu se ia niciun angajament irevocabil de plată a dividendelor de către instituțiile de credit și ca instituțiile de credit să se abțină de la răscumpărarea acțiunilor proprii în vederea remunerării acționarilor. La 27 iulie 2020, BCE a prelungit această recomandare până la 1 ianuarie 2021 prin adoptarea Recomandării BCE/2020/35 a Băncii Centrale Europene ⁽³⁾.
- (2) Chiar și în contextul îmbunătățirii condițiilor macroeconomice și al reducerii incertitudinii economice cauzate de pandemia de COVID-19, nivelul de incertitudine a rămas ridicat la sfârșitul anului 2020, afectând în continuare capacitatea băncilor de a-și estima nevoile de capital pe termen mediu. În lumina acestei incertitudini persistente, BCE a adoptat Recomandarea BCE/2020/62 a Băncii Centrale Europene ⁽⁴⁾ de abrogare a Recomandării BCE/2020/35, recomandând însă instituțiilor de credit să dea dovadă de o prudență extremă atunci când iau decizii cu privire la dividende sau plătesc dividende ori efectuează răscumpărări de acțiuni proprii în vederea remunerării acționarilor.
- (3) Cele mai recente proiecții macroeconomice indică începutul redresării economice și o nouă reducere a nivelului de incertitudine economică. În consecință, BCE consideră că motivele care au stat la baza adoptării Recomandării BCE/2020/62 nu mai sunt există. Nivelul redus de incertitudine economică permite o evaluare aprofundată în materie de supraveghere a prudenței care caracterizează planurile băncilor de a distribui dividende și de a efectua răscumpărări de acțiuni pe bază individuală, cu o evaluare prospectivă atentă a planurilor privind capitalul în contextul ciclului normal de supraveghere.

⁽¹⁾ JO L 287, 29.10.2013, p. 63.

⁽²⁾ Recomandarea BCE/2020/19 a Băncii Centrale Europene din 27 martie 2020 privind distribuirea de dividende pe durata pandemiei de COVID-19 și de abrogare a Recomandării BCE/2020/1 (JO C 102I, 30 martie 2020, p. 1).

⁽³⁾ Recomandarea BCE/2020/35 a Băncii Centrale Europene din 27 iulie 2020 privind distribuirea de dividende pe durata pandemiei de COVID-19 și de abrogare a Recomandării BCE/2020/1 (JO C 251, 31.7.2020, p. 1).

⁽⁴⁾ Recomandarea BCE/2020/62 a Băncii Centrale Europene din 15 decembrie 2020 privind distribuirea de dividende pe durata pandemiei de COVID-19 și de abrogare a Recomandării BCE/2020/1 (JO C 437, 18.12.2020, p. 1).

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Prezenta recomandare abrogă Recomandarea BCE/2020/62 începând cu 30 septembrie 2021.

Adoptată la Frankfurt pe Main, 23 iulie 2021.

Președinta BCE
Christine LAGARDE

II

*(Comunicări)*COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

Non-opoziție la o concentrare notificată**(Cazul M.10313 — CVC/CDPQ/WAVS)****(Text cu relevanță pentru SEE)**

(2021/C 303/02)

La 23 iulie 2021, Comisia a decis să nu se opună concentrării notificate menționate mai sus și să o declare compatibilă cu piața internă. Prezenta decizie se bazează pe articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului ⁽¹⁾. Textul integral al deciziei este disponibil doar în limba engleză și va fi făcut public după ce vor fi eliminate orice secrete de afaceri pe care le-ar putea conține. Va fi disponibil:

- pe site-ul internet al Direcției Generale Concurență din cadrul Comisiei, în secțiunea consacrată concentrărilor (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Acest site internet oferă diverse facilități care permit identificarea deciziilor de concentrare individuale, inclusiv întreprinderea, numărul cazului, data și indexurile sectoriale;
- în format electronic, pe site-ul internet EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=ro>) cu numărul de document 32021M10313. EUR-Lex permite accesul on-line la legislația europeană.

⁽¹⁾ JOL 24, 29.1.2004, p. 1.

Non-opoziție la o concentrare notificată
(Cazul M.10268 — SYNnex/Tech Data)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2021/C 303/03)

La 23 iulie 2021, Comisia a decis să nu se opună concentrării notificate menționate mai sus și să o declare compatibilă cu piața internă. Prezenta decizie se bazează pe articolul 6 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului ⁽¹⁾. Textul integral al deciziei este disponibil doar în limba engleză și va fi făcut public după ce vor fi eliminate orice secrete de afaceri pe care le-ar putea conține. Va fi disponibil:

- pe site-ul internet al Direcției Generale Concurență din cadrul Comisiei, în secțiunea consacrată concentrărilor (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Acest site internet oferă diverse facilități care permit identificarea deciziilor de concentrare individuale, inclusiv întreprinderea, numărul cazului, data și indexurile sectoriale;
- în format electronic, pe site-ul internet EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=ro>) cu numărul de document 32021M10268. EUR-Lex permite accesul on-line la legislația europeană.

⁽¹⁾ JOL 24, 29.1.2004, p. 1.

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

Rata de schimb a monedei euro ⁽¹⁾

28 iulie 2021

(2021/C 303/04)

1 euro =

Moneda	Rata de schimb	Moneda	Rata de schimb		
USD	dolar american	1,1807	CAD	dolar canadian	1,4840
JPY	yen japonez	129,97	HKD	dolar Hong Kong	9,1880
DKK	coroana daneză	7,4373	NZD	dolar neozeelandez	1,7013
GBP	lira sterlină	0,85095	SGD	dolar Singapore	1,6057
SEK	coroana suedeză	10,1963	KRW	won sud-coreean	1 362,99
CHF	franc elvețian	1,0802	ZAR	rand sud-african	17,4792
ISK	coroana islandeză	148,40	CNY	yuan renminbi chinezesc	7,6722
NOK	coroana norvegiană	10,4828	HRK	kuna croată	7,5066
BGN	leva bulgărească	1,9558	IDR	rupia indoneziană	17 117,84
CZK	coroana cehă	25,625	MYR	ringgit Malaiezia	5,0003
HUF	forint maghiar	359,72	PHP	peso Filipine	59,465
PLN	zlot polonez	4,5965	RUB	rubla rusească	86,7666
RON	leu românesc nou	4,9213	THB	baht thailandez	38,780
TRY	lira turcească	10,0973	BRL	real brazilian	6,0931
AUD	dolar australian	1,6081	MXN	peso mexican	23,5823
			INR	rupie indiană	87,8330

⁽¹⁾ Sursă: rata de schimb de referință publicată de către Banca Centrală Europeană.

INFORMĂRI REFERITOARE LA SPAȚIUL ECONOMIC EUROPEAN

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE A AELS

Anunț din partea Norvegiei referitor la Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor

Anunț referitor la invitația de a depune cereri de acordare a licențelor de extracție a petrolului pe platforma continentală norvegiană – Atribuire în 2021 pentru zonele prestabilite

(2021/C 303/05)

Ministerul Petrolului și Energiei din Norvegia anunță lansarea invitației de a depune cereri de acordare a *licențelor de extracție a petrolului*, în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) litera (a) din Directiva 94/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 1994 privind condițiile de acordare și folosire a autorizațiilor de prospectare, explorare și extracție a hidrocarburilor ⁽¹⁾.

Licențele de extracție se vor acorda doar societăților pe acțiuni înregistrate în Norvegia sau într-un alt stat parte la Acordul privind Spațiul Economic European (Acordul privind SEE) ori persoanelor fizice cu domiciliul într-un stat parte la Acordul privind SEE.

Societățile comerciale care nu sunt titulare ale unei licențe pentru platforma continentală norvegiană pot obține licențe de extracție dacă îndeplinesc condițiile preliminare pentru acordarea de licențe pe platforma continentală norvegiană.

Societățile comerciale care depun cereri individuale și cele care depun cereri ca parte a unui grup vor beneficia de același tratament din partea ministerului. Solicitanții care depun cereri individuale sau solicitanții ce fac parte dintr-un grup care depune o cerere comună vor fi considerați solicitanți individuali ai unei licențe de extracție. Pe baza cererilor depuse de grupuri sau de solicitanți individuali, ministerul poate alcătui grupuri cărora li se va acorda o nouă licență de extracție, inclusiv prin înlăturarea unor solicitanți aparținând unui grup care a depus o cerere și adăugarea unor solicitanți individuali; de asemenea, ministerul poate desemna operatorul pentru astfel de grupuri.

Atribuirea unei participații la o licență de extracție va fi condiționată de încheierea de către titularii licenței a unui acord privind activitățile petroliere, inclusiv a unui acord de exploatare în comun și a unui acord contabil. Dacă licența de extracție este împărțită stratigrafic, titularilor celor două licențe împărțite stratigrafic li se va solicita, de asemenea, să încheie un acord specific de exploatare în comun, care să reglementeze relația dintre ei în această privință.

Odată cu semnarea acordurilor respective, titularii licenței vor constitui o societate mixtă, participația fiecăruia fiind, în orice moment, identică cu participația la licența de extracție.

Documentația de licență se va baza, în principal, pe documentele relevante aferente atribuirilor din 2020 pentru zonele prestabilite. Scopul este ca solicitanții potențiali să fie informați, înainte de momentul depunerii cererii, cu privire la principalele elemente ale oricăror modificări aduse cadrului.

Criterii de acordare a licențelor de extracție

Pentru a promova buna gestionare a resurselor, precum și explorarea și extracția rapidă și eficientă a petrolului pe platforma continentală norvegiană, inclusiv pentru stabilirea compoziției grupurilor titulare ale licențelor acordate în acest scop, se aplică următoarele criterii de atribuire a participațiilor la licențele de extracție și de desemnare a operatorului:

- a) cunoașterea de către solicitant a geologiei zonei geografice în cauză și modul în care titularii licenței își propun să efectueze o explorare eficientă a petrolului;

⁽¹⁾ JO L 164, 30.6.1994, p. 3.

- b) cunoștințele tehnice relevante ale solicitantului, precum și modul în care acestea pot contribui activ la o explorare eficientă din punctul de vedere al costurilor și, după caz, la extracția petrolului în zona geografică respectivă;
- c) experiența dobândită anterior de solicitant pe platforma continentală norvegiană sau o experiență relevantă echivalentă dobândită în alte zone;
- d) capacitatea financiară satisfăcătoare a solicitantului de a efectua explorarea și, după caz, extracția petrolului în zona geografică respectivă;
- e) dacă solicitantul deține sau a deținut o licență de extracție, ministerul poate lua în considerare orice formă de ineficiență sau de lipsă de responsabilitate demonstrată de solicitant ca titular de licență. Considerațiile legate de securitatea națională pot fi, de asemenea, luate în considerare în cazul în care ministerul constată că astfel de considerații sunt relevante;
- f) licențele de extracție vor fi atribuite, de regulă, unei societăți mixte în cadrul căreia cel puțin unul dintre titularii de licență a forat cel puțin un puț pe platforma continentală norvegiană în calitate de operator sau are o experiență operațională relevantă echivalentă în altă parte decât pe platforma continentală norvegiană;
- g) licențele de extracție vor fi atribuite, de regulă, la doi sau mai mulți titulari, cu condiția ca cel puțin unul dintre aceștia să aibă experiența menționată la litera f);
- h) operatorul căruia i se vor atribui licențele de extracție pentru Marea Barents trebuie să fi forat cel puțin un puț de explorare pe platforma continentală norvegiană în calitate de operator sau să aibă o experiență operațională relevantă echivalentă, dobândită în afara platformei continentale norvegiene;
- i) pentru licențele de extracție în ape adânci, atât operatorul desemnat, cât și cel puțin unul dintre titularii licenței trebuie să fi forat cel puțin un puț pe platforma continentală norvegiană în calitate de operator sau să aibă o experiență operațională relevantă echivalentă, dobândită în afara platformei continentale norvegiene. În cazul licenței de extracție, unul dintre titulari trebuie să fi forat în ape adânci în calitate de operator;
- j) în cazul licențelor de extracție pentru care se preconizează forarea puțurilor de explorare la presiuni și/sau temperaturi înalte (PI/TI), operatorul desemnat și cel puțin încă unul dintre titularii de licență trebuie să fi forat cel puțin un puț pe platforma continentală norvegiană în calitate de operator sau să aibă o experiență operațională relevantă echivalentă, dobândită în afara platformei continentale norvegiene. În cazul licenței de extracție, unul dintre titulari trebuie să fi forat un puț la presiune și/sau temperatură înaltă în calitate de operator.

Blocuri pentru care se pot depune cereri

Cererile de participării la licențele de extracție pot fi depuse pentru blocurile din zona prestabilită pentru care nu s-au acordat licențe, conform hărților publicate de Direcția Norvegiană a Petrolului (NPD). De asemenea, se pot depune cereri pentru suprafața la care s-a renunțat în zona prestabilită după publicarea anunțului, în conformitate cu hărțile actualizate ale Direcției Norvegiene a Petrolului (hărți interactive care cuprind date, disponibile pe pagina web a NPD).

Fiecare licență de extracție poate cuprinde unul sau mai multe blocuri ori părți ale unui bloc (ale unor blocuri). Solicitanții sunt rugați să își limiteze cererile la zonele în care au cartografiat potențialul de extracție.

Textul integral al anunțului, precum și hărțile detaliate ale zonelor accesibile pot fi accesate pe pagina de internet a Direcției Norvegiene a Petrolului www.npd.no/apa2021.

Cererile de licențe de extracție a petrolului se depun pe cale electronică, de exemplu prin L2S, la adresa:

Ministry of Petroleum and Energy (Ministerul Petrolului și Energiei)
P.O. Box 8148
Dep. N-0033 OSLO
NORVEGIA

De asemenea, trebuie trimisă o copie pe cale electronică, de exemplu prin L2S, către

The Norwegian Petroleum Directorate (Direcția norvegiană a petrolului)

P.O. Box 600

4003 STAVANGER,

NORVEGIA

Data-limită: 8 septembrie 2021, ora 12.00.

Acordarea licențelor de extracție a petrolului în cadrul atribuirilor din 2021 pentru platforma continentală norvegiană este planificată să aibă loc în primul trimestru al anului 2022.

Ajutoare de stat – Decizie de a nu ridica obiecțiuni

(2021/C 303/06)

Autoritatea AELS de Supraveghere nu ridică nicio obiecțiune în ceea ce privește următoarea măsură de ajutor de stat:

Data adoptării deciziei	16 aprilie 2021
Cazul nr.	86711
Decizia nr.	031/21/COL
Statul AELS	Norvegia
Regiune	Întregul teritoriu al Norvegiei
Titlul (și/sau numele beneficiarului):	Schema generală în contextul COVID-19 pentru acordarea de sprijin sub formă de lichidități întreprinderilor din municipalitățile afectate de pandemie
Temei juridic	Propunerea nr. 79 adresată Parlamentului (paginile 37-38 referitoare la capitolul 553 postul 68 privind schema municipală de compensare pentru întreprinderi) Scrisorile de misiune către municipalități (cazul 21/1215-2) și (cazul 21/1215-31) Innst. 233 S (2020-2021) (paginile 25-26)
Tipul măsurii	Schemă
Obiectiv	Asigurarea accesului la lichidități, prin intermediul granturilor directe, pentru întreprinderile locale care se confruntă cu o penurie bruscă de lichidități sau cu o indisponibilitate bruscă a lichidităților din cauza impactului pandemiei de COVID-19 asupra economiei.
Forma ajutorului	Granturi
Buget	Aproximativ 2 000 de milioane NOK
Intensitate	100 %
Durată	Ajutorul în cadrul schemei va fi acordat până cel târziu la 31 decembrie 2021
Sectoare economice	Toate sectoarele, cu excepția sectorului financiar
Denumirea și adresa autorității care acordă ajutorul	Ministerul Administrației Locale și al Modernizării Postboks 8112 Dep 0032 Oslo NORVEGIA

Textul deciziei, în versiunea lingvistică autentică, din care au fost eliminate toate informațiile confidențiale, este disponibil pe site-ul Autorității AELS de Supraveghere:

<http://www.eftasurv.int/state-aid/state-aid-register/decisions/>

V

(Anunțuri)

PROCEDURI JURISDICȚIONALE

CURTEA DE JUSTIȚIE A AELS

HOTĂRÂREA CURȚII

din 25 martie 2021

în cauza E-3/20

Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (Helse- og omsorgsdepartementet) / Anniken Jenny Lindberg*(Libera circulație a persoanelor – Directiva 2005/36/CE – Recunoașterea calificărilor profesionale – Accesul la profesia de medic dentist – Recunoaștere automată)*

(2021/C 303/07)

În cauza E-3/20, Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (*Helse- og omsorgsdepartementet*) / Anniken Jenny Lindberg – CERERE înaintată Curții în temeiul articolului 34 din Acordul dintre statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție de către Curtea Supremă a Norvegiei (*Norges Høyesterett*), cu privire la interpretarea Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, în special interpretarea articolului 21, astfel cum a fost adaptat la Acordul privind Spațiul Economic European, Curtea, compusă din Páll Hreinsson, președinte, Per Christiansen (judecător-raportor) și Bernd Hammermann (judecător), a pronunțat hotărârea la 25 martie 2021, al cărei dispozitiv prevede următoarele:

1. Pentru a beneficia de recunoașterea automată prevăzută la articolul 21 alineatul (1) din Directiva 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, un solicitant trebuie să dețină toate certificatele care însoțesc titlurile de calificare enumerate în anexa V la directivă, în conformitate cu cerințele statului de origine pentru profesia în cauză.
2. Articolele 28 și 31 din Acordul privind SEE trebuie interpretate în sensul că impun unui stat gazdă să efectueze o evaluare individuală a cunoștințelor și a formării atestate de calificările profesionale ale unui solicitant și în cazul în care solicitantul vrea să i se acorde accesul la o profesie care se încadrează în categoria profesiilor care fac obiectul unor condiții minime de formare profesională coordonate, dar care nu îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 10 sau 21 din Directiva 2005/36/CE.
3. O evaluare individuală a cunoștințelor și a competențelor unui solicitant de către statul gazdă trebuie să implice o comparație a tuturor diplomelor, certificatelor și altor titluri oficiale de calificare și a experienței solicitantului cu propriile cerințe de exercitare a profesiei în cauză. În cazul în care cunoștințele și calificările solicitantului atestate prin diplomă și prin experiența profesională relevantă nu sunt echivalente celor impuse de statul gazdă sau corespund doar parțial acestora, statul respectiv trebuie să precizeze formarea profesională care îi lipsește solicitantului pentru a putea absolvi sau pentru a-și putea completa formarea.
4. Faptul că un solicitant nu are acces deplin la profesie în statul de origine nu poate fi determinant pentru a aprecia dacă solicitantului i se poate acorda accesul la aceeași profesie în statul gazdă.

HOTĂRÂREA CURȚII**din 25 martie 2021****în cauza E-4/20****Tor-Arne Martinez Haugland și alții / Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (Helse- og omsorgsdepartementet)***(Libera circulație a persoanelor – Directiva 2005/36/CE – Recunoașterea calificărilor profesionale – Accesul la profesia de psiholog – Sistemul general de recunoaștere – Noțiunea de „aceeași profesie”)*

(2021/C 303/08)

În cauza E-4/20, Tor-Arne Martinez Haugland și alții / Guvernul Norvegiei, reprezentat de Ministerul Sănătății și al Serviciilor de Îngrijire (Helse- og omsorgsdepartementet) – CERERE înaintată Curții în temeiul articolului 34 din Acordul dintre statele AELS privind instituirea unei Autorități de Supraveghere și a unei Curți de Justiție de către Curtea de Apel Borgarting (Borgarting lagmannsrett), cu privire la interpretarea Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, în special interpretarea articolelor 4 și 13, astfel cum au fost adaptate la Acordul privind Spațiul Economic European, precum și a articolelor 28 și 31 din acordul menționat, Curtea, compusă din Páll Hreinsson, președinte, Per Christiansen (judecător-raportor) și Bernd Hammermann (judecător), a pronunțat hotărârea la 25 martie 2021, al cărei dispozitiv prevede următoarele:

1. Trebuie să se evalueze de la caz la caz dacă o profesie în statul gazdă și o profesie în statul de origine pot fi considerate „aceeași profesie” în sensul Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale. Această evaluare trebuie să se bazeze pe o comparație între activitățile acoperite de profesia respectivă în statul de origine și activitățile profesiei pe care solicitantul dorește să le exercite în statul gazdă. Dacă activitățile acoperite de cele două profesii sunt comparabile, în sensul că sunt echivalente în ceea ce privește activitățile pe care le acoperă, ținând seama de eventualele diferențe relevante în ceea ce privește domeniul de aplicare și natura activităților respective, acestea trebuie considerate aceeași profesie în sensul Directivei 2005/36/CE.

Pentru a stabili dacă o profesie în statul de origine și o profesie în statul gazdă constituie aceeași profesie în sensul Directivei 2005/36/CE, nu se poate considera că exercitarea anumitor activități pentru o perioadă limitată în contextul formării profesionale, cu condiția asumării angajamentului de a urma studii suplimentare, constituie exercitarea unei profesii.

Diferențele în ceea ce privește gradul de independență și de responsabilitate față de pacienți pot fi relevante pentru a determina domeniul de aplicare exact sau natura exactă a activităților atunci când se evaluează dacă două profesii constituie „aceeași profesie” în sensul Directivei 2005/36/CE.

2. Posibilitatea de a solicita măsuri compensatorii în temeiul articolului 14 din Directiva 2005/36/CE nu poate avea nicio incidență asupra interpretării noțiunii de „aceeași profesie” în sensul articolului 13 din directiva menționată.
3. Expresia „care urmărește în special exercitarea unei anumite profesii” de la articolul 3 alineatul (1) litera (e) din Directiva 2005/36/CE trebuie interpretată ca incluzând formarea profesională care este concepută în mod specific pentru a pregăti candidații să exercite o anumită profesie. Aceasta nu acoperă calificările care oferă acces la o gamă largă de profesii sau care atestă, printre altele, doar competențe academice într-un anumit domeniu.
4. Solicitanții care nu îndeplinesc cerințele pentru recunoașterea calificărilor profesionale în temeiul Directivei 2005/36/CE se pot prevala de articolele 28 și 31 din Acordul privind SEE ca bază pentru exercitarea unei profesii reglementate în statul gazdă.

La evaluarea calificărilor în temeiul articolelor 28 și 31 din Acordul privind SEE, statul gazdă trebuie să compare toate diplomele, certificatele și alte titluri oficiale de calificare și experiența profesională relevantă a solicitantului cu propriile cerințe de exercitare a profesiei în cauză. În cazul în care cunoștințele și calificările solicitantului atestate prin diplomă și prin experiența profesională relevantă nu sunt echivalente cerințelor impuse sau corespund doar parțial acestora, statul gazdă trebuie să precizeze formarea profesională care îi lipsește solicitantului pentru a putea absolvi sau pentru a-și putea completa formarea.

PROCEDURI REFERITOARE LA PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICII
COMERCIALE COMUNE

COMISIA EUROPEANĂ

**Aviz de deschidere a unei reexaminări efectuate în perspectiva expirării măsurilor antidumping
aplicabile importurilor de aspartam originar din Republica Populară Chineză**

(2021/C 303/09)

În urma publicării avizului de expirare iminentă ⁽¹⁾ a măsurilor antidumping în vigoare la importurile de aspartam originar din Republica Populară Chineză, Comisia Europeană (denumită în continuare „Comisia”) a primit o cerere de reexaminare în temeiul articolului 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/1036 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene ⁽²⁾ (denumit în continuare „regulamentul de bază”).

1. Cererea de reexaminare

Cererea a fost depusă la 26 aprilie 2021 de HSWT France S.A.S. („HSWT”), (denumit în continuare „solicitantul”), unicul producător din Uniune, care reprezintă 100 % din producția totală de aspartam a Uniunii.

O versiune a cererii accesibilă publicului și analiza gradului de susținere a cererii de către producătorii din Uniune sunt disponibile în dosarul destinat consultării de către părțile interesate. Punctul 5.6 din prezentul aviz oferă informații privind accesul părților interesate la dosar.

2. Produsul care face obiectul reexaminării

Produsul care face obiectul prezentei reexaminări este aspartamul [ester N-L- α -Aspartil-L-fenilalanină-1-metil, ester 3-amino-N-(α -carbometoxi-fenetil)-acid succinamic-N-metil], CAS RN 22839-47-0, încadrat în prezent la codul NC ex 2924 29 70 (codul TARIC 2924 29 70 05) (denumit în continuare „produsul care face obiectul reexaminării”). Codurile NC și TARIC sunt menționate numai cu titlu informativ.

3. Măsurile existente

Măsurile aflate în prezent în vigoare constau într-o taxă antidumping definitivă instituită prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1247 al Comisiei ⁽³⁾.

4. Motivele reexaminării

Cererea se bazează pe faptul că expirarea măsurilor ar avea ca efect probabil continuarea dumpingului și reapariția prejudiciului cauzat industriei din Uniune.

4.1. Afirmația privind probabilitatea continuării dumpingului

Solicitantul a susținut că nu este adecvat să se folosească prețurile și costurile interne din RPC, din cauza existenței unor distorsiuni semnificative în sensul articolului 2 alineatul (6a) litera (b) din regulamentul de bază.

⁽¹⁾ JO C 366, 30.10.2020, p. 24.

⁽²⁾ JO L 176, 30.6.2016, p. 21.

⁽³⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1247 al Comisiei din 28 iulie 2016 de instituire a unei taxe antidumping definitive și de percepere definitivă a taxei provizorii impuse asupra importurilor de aspartam originar din Republica Populară Chineză, (JO L 204, 29.7.2016, p. 92). Au fost instituite taxe provizorii prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/262 al Comisiei, (JO L 50, 26.2.2016, p. 4).

Pentru a-și susține afirmațiile privind distorsiunile semnificative, solicitantul s-a bazat pe „Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind distorsiunile semnificative din economia RPC” din data de 20 decembrie 2017 (denumit în continuare „raportul Comisiei”). În special, solicitantul a susținut că producția și vânzarea produsului care face obiectul reexaminării pot fi afectate de factorii menționați, printre altele, în partea III, „Distorsiunile din sectoarele selectate”, secțiunea 16 „Sectorul chimic” din raport.

În plus, solicitantul a făcut trimitere la cel de al 13-lea Plan cincinal național chinez, cel de al 13-lea Plan cincinal pentru industria chimică și petrochimică (2016-2020), inițiativa „Made in China 2025”, Planul de dezvoltare a industriei ușoare (2006-2020) și la concluziile mai multor anchete ale UE și SUA cu privire la prețurile practicate în sectorul chimic din China.

Raportul Comisiei este disponibil în dosarul destinat consultării de către părțile interesate și pe site-ul web al DG Comerț ⁽⁴⁾.

Ținând cont de informațiile disponibile, Comisia consideră că există elemente de probă suficiente în temeiul articolului 5 alineatul (9) din regulamentul de bază pentru a demonstra că, din cauza distorsiunilor semnificative care afectează prețurile și costurile, utilizarea prețurilor și a costurilor de pe piața internă a RPC este inadecvată, justificând astfel deschiderea unei anchete în baza articolului 2 alineatul (6a) din regulamentul de bază.

Prin urmare, având în vedere articolul 2 alineatul (6a) litera (a) din regulamentul de bază, afirmația privind continuarea dumpingului se bazează pe compararea unei valori normale construite pe baza unor costuri de producție și de vânzare care reflectă prețurile nedistorsionate sau a unor valori de referință dintr-o țară reprezentativă adecvată cu prețul de export (la nivel franco fabrică) al produsului care face obiectul reexaminării provenit din RPC atunci când este vândut la export către Uniune. Marja de dumping calculată în acest mod pentru RPC este semnificativă.

4.2. **Afirmația privind probabilitatea continuării sau reparației prejudiciului**

Solicitantul afirmă că există posibilitatea ca prejudiciul să reapară. În acest sens, solicitantul a furnizat suficiente elemente de probă conform cărora, dacă s-ar permite expirarea măsurilor, este probabil că nivelul actual al importurilor în Uniune de produs care face obiectul reexaminării provenind din țara în cauză ar crește, din cauza capacității neutilizate din Republica Populară Chineză și a atractivității pieței Uniunii.

Solicitantul afirmă, în cele din urmă, că înlăturarea prejudiciului s-a datorat în principal existenței măsurilor și că, în cazul în care s-ar permite expirarea măsurilor, reparația unor importuri substanțiale la prețuri de dumping provenite din țara în cauză ar putea avea ca efect reparația prejudiciului pentru industria din Uniune.

5. **Procedura**

Întrucât a stabilit, în urma consultării comitetului înființat prin articolul 15 alineatul (1) din regulamentul de bază, că există suficiente elemente de probă privind probabilitatea de apariție a dumpingului și a prejudiciului care să justifice deschiderea unei reexaminări în perspectiva expirării măsurilor, Comisia deschide, prin prezentul aviz, o reexaminare în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din regulamentul de bază.

Reexaminarea în perspectiva expirării măsurilor va stabili dacă expirarea măsurilor ar putea conduce la continuarea sau la reparația dumpingului în ceea ce privește produsul care face obiectul reexaminării originar din țara în cauză, precum și la continuarea sau reparația prejudiciului pentru industria din Uniune.

Regulamentul (UE) 2018/825 al Parlamentului European și al Consiliului (pachetul de modernizare a instrumentelor de apărare comercială) ⁽⁵⁾, care a intrat în vigoare la 8 iunie 2018, a introdus, printre altele, câteva modificări ale calendarului și ale termenelor aplicabile anterior în cadrul procedurilor antidumping. Prin urmare, Comisia invită părțile interesate să respecte etapele procedurale și termenele prevăzute în prezentul aviz, precum și în viitoarele comunicări ale Comisiei.

De asemenea, Comisia atrage atenția părților asupra faptului că, în urma epidemiei de COVID-19 ⁽⁶⁾, a fost publicat un aviz privind consecințele epidemiei de COVID-19 asupra anchetelor antidumping și antisubvenții, care ar putea fi aplicabile prezentei proceduri.

⁽⁴⁾ Documentele citate în raportul de țară pot fi obținute și pe baza unei cereri justificate corespunzător.

⁽⁵⁾ Regulamentul (UE) 2018/825 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Regulamentului (UE) 2016/1036 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene și a Regulamentului (UE) 2016/1037 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unor subvenții din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene (JO L 143, 7.6.2018, p. 1).

⁽⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020XC0316%2802%29>. Proceduri legate de punerea în aplicare a politicii comerciale comune privind consecințele epidemiei de COVID-19 asupra anchetelor antidumping și antisubvenții (JO C 86, 16.3.2020, p. 6).

5.1. *Perioada anchetei de reexaminare și perioada examinată*

Ancheta privind continuarea sau reparația dumpingului va acoperi perioada cuprinsă între 1 iulie 2020 și 30 iunie 2021 (denumită în continuare „perioada anchetei de reexaminare”). Examinarea tendințelor relevante pentru evaluarea probabilității unei continuări sau a unei reparații a prejudiciului va acoperi perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2018 și sfârșitul perioadei anchetei de reexaminare (denumită în continuare „perioada examinată”).

5.2. *Observații privind cererea și deschiderea anchetei*

Toate părțile interesate sunt invitate să își facă cunoscute punctele de vedere cu privire la factorii de producție și codurile Sistemului armonizat (SA) furnizate în cerere (⁽⁷⁾), în termen de 15 zile de la data publicării prezentului aviz în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (⁽⁸⁾).

Toate părțile interesate care doresc să prezinte observații cu privire la cerere (inclusiv privind aspectele referitoare la prejudiciu și la legătura de cauzalitate) sau la orice aspecte referitoare la deschiderea anchetei (inclusiv gradul de susținere a cererii) trebuie să le prezinte în termen de 37 de zile de la data publicării prezentului aviz.

Orice cerere de audiere în legătură cu deschiderea anchetei trebuie să fie depusă în termen de 15 zile de la data publicării prezentului aviz.

5.3. *Procedura de stabilire a probabilității continuării sau reparației dumpingului*

În cadrul unei reexaminări efectuate în perspectiva expirării măsurilor, Comisia examinează exporturile realizate către Uniune în perioada anchetei de reexaminare și, fără a ține seama de exporturile către Uniune, analizează dacă, în cazul în care ar expira măsurile, situația societăților care produc și vând produsul care face obiectul reexaminării în țara în cauză este de așa natură încât ar fi probabilă continuarea sau reparația exporturilor la prețuri de dumping către Uniune.

Prin urmare, toți producătorii (⁽⁹⁾) produsului care face obiectul reexaminării din țara în cauză, indiferent dacă au exportat sau nu produsul care face obiectul reexaminării către Uniune în perioada anchetei de reexaminare, inclusiv cei care nu au cooperat la ancheta care a condus la instituirea măsurilor în vigoare, sunt invitați să participe la ancheta Comisiei.

5.3.1. *Anchetarea producătorilor din țara în cauză*

Având în vedere numărul potențial mare de producători din țara în cauză care sunt implicați în prezenta reexaminare efectuată în perspectiva expirării măsurilor și pentru a finaliza ancheta în termenele prevăzute, Comisia poate limita la un număr rezonabil producătorii care urmează să fie anchetați, prin selectarea unui eșantion (acest proces este cunoscut și ca „eșantionare”). Eșantionarea se va efectua în conformitate cu articolul 17 din regulamentul de bază.

Pentru a permite Comisiei să decidă dacă eșantionarea este necesară și, în caz afirmativ, să selecteze un eșantion, toți producătorii sau reprezentanții care acționează în numele acestora – inclusiv cei care nu au cooperat la ancheta ce a condus la instituirea măsurilor care fac obiectul prezentei reexaminări – sunt invitați, prin prezentul aviz, să transmită Comisiei informațiile cu privire la societățile lor, în termen de 7 zile de la data publicării prezentului aviz. Aceste informații trebuie furnizate prin intermediul TRON.tdi la următoarea adresă: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R742_SAMPLING_FORM_FOR_EXPORTING_PRODUCER. Informațiile privind accesul la Tron pot fi găsite la punctele 5.6 și 5.9 de mai jos.

Pentru a obține informațiile pe care le consideră necesare pentru selectarea eșantionului de producători din țara în cauză, Comisia va contacta, de asemenea, autoritățile din țara în cauză și poate contacta orice asociație de producători cunoscută din țara în cauză.

Dacă este necesar să se constituie un eșantion, producătorii vor fi selectați pe baza celui mai mare volum reprezentativ de producție, de vânzări sau de exporturi care poate fi examinat în mod rezonabil în timpul aflat la dispoziție. Comisia va informa toți producătorii cunoscuți din țara în cauză, autoritățile țării în cauză și asociațiile de producători din țara în cauză, prin intermediul autorităților din țara în cauză, dacă este cazul, cu privire la societățile selectate pentru a fi incluse în eșantion.

De îndată ce Comisia va fi primit informațiile necesare pentru a selecta un eșantion de producători, ea va informa părțile interesate cu privire la decizia sa de a le include sau nu în eșantion. Producătorii incluși în eșantion vor trebui să transmită un chestionar completat în termen de 30 de zile de la data notificării deciziei includerii lor în eșantion, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

(⁷) Informațiile privind codurile SA sunt, de asemenea, furnizate în rezumatul cererii de reexaminare, care este disponibil pe site-ul web al DG Comerț (<http://trade.ec.europa.eu/tdi/>).

(⁸) Toate trimiterile la publicarea prezentului aviz sunt trimiteri la publicarea prezentului aviz în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

(⁹) Un producător este orice societate din țara în cauză care produce produsul care face obiectul reexaminării, inclusiv oricare dintre societățile care îi sunt afiliate și care sunt implicate în producția, vânzarea pe piața internă sau exportul produsului care face obiectul examinării.

Comisia va adăuga o notă la dosarul destinat consultării de către părțile interesate care va reflecta selectarea eșantionului. Eventualele observații cu privire la selectarea eșantionului trebuie să fie primite în termen de 3 zile de la data notificării deciziei privind eșantionul.

O copie a chestionarului destinat producătorilor din țara în cauză este inclusă în dosarul destinat consultării de către părțile interesate și este disponibilă pe site-ul web al DG Comerț https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533.

De asemenea, chestionarul va fi pus la dispoziția oricărei asociații de producători cunoscute și a autorităților din țara respectivă.

Fără a aduce atingere posibilei aplicări a articolului 18 din regulamentul de bază, societățile care au fost de acord cu eventuala lor includere în eșantion, dar care nu sunt selectate pentru a face parte din acesta, vor fi considerate a fi cooperante (denumite în continuare „producători cooperanți neincluși în eșantion”).

5.3.2. Procedura suplimentară privind țara în cauză care face obiectul unor distorsiuni semnificative

În conformitate cu dispozițiile prezentului aviz, toate părțile interesate sunt invitate să își prezinte punctele de vedere, să transmită informații și să furnizeze elemente de probă privind aplicarea articolului 2 alineatul (6a) din regulamentul de bază. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, informațiile respective și elementele de probă în sprijinul acestora trebuie să parvină Comisiei în termen de 37 de zile de la data publicării prezentului aviz.

În temeiul articolului 2 alineatul (6a) litera (e), la scurt timp după deschiderea anchetei, prin intermediul unei note adăugate la dosarul destinat consultării de către părțile interesate, Comisia va informa părțile implicate în anchetă în ceea ce privește sursele relevante de care intenționează să se folosească în scopul stabilirii valorii normale din RPC în temeiul articolului 2 alineatul (6a) din regulamentul de bază. Aceasta va include toate sursele, inclusiv selectarea, dacă este cazul, a unei țări terțe reprezentative adecvate. Părțile implicate în anchetă au la dispoziție, pentru a prezenta comentarii, 10 zile de la data adăugării notei respective la dosarul în cauză.

Potrivit informațiilor de care dispune Comisia, Thailanda este o posibilă țară terță reprezentativă pentru RPC în acest caz. În scopul selectării finale a țării terțe reprezentative adecvate, Comisia va examina dacă există țări cu un nivel de dezvoltare economică asemănător celui din RPC, în care să existe producție și vânzări ale produsului ce face obiectul reexaminării și în care datele relevante să fie ușor accesibile. În cazul în care există mai multe astfel de țări, se va acorda preferință, dacă este cazul, țărilor cu un nivel adecvat de protecție socială și a mediului.

În ceea ce privește sursele relevante, Comisia invită toți producătorii din RPC să furnizeze informații cu privire la materialele (brute și prelucrate) și energia utilizate la fabricarea produsului care face obiectul reexaminării în termen de 15 zile de la data publicării prezentului aviz. Aceste informații trebuie furnizate prin intermediul TRON.tdi la următoarea adresă: https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi/form/R742_INFO_ON_INPUTS_FOR_EXPORTING_PRODUCER_FORM. Informațiile privind accesul la Tron pot fi găsite la punctele 5.6 și 5.9 de mai jos.

În plus, informațiile factice pentru evaluarea costurilor și a prețurilor în conformitate cu articolul 2 alineatul (6a) litera (a) din regulamentul de bază trebuie depuse în termen de 65 de zile de la data publicării prezentului aviz. Aceste informații factice ar trebui să provină exclusiv din surse disponibile în mod public.

În vederea obținerii informațiilor pe care le consideră necesare pentru ancheta sa referitoare la presupusele distorsiuni semnificative în sensul articolului 2 alineatul (6a) litera (b) din regulamentul de bază, Comisia va pune, de asemenea, un chestionar la dispoziția guvernului RPC.

5.3.3. Anchetarea importatorilor neafiliați ⁽¹⁰⁾ ⁽¹¹⁾

Importatorii neafiliați ai produsului care face obiectul reexaminării din țara în cauză în Uniune, inclusiv cei care nu au cooperat la ancheta care a dus la instituirea măsurilor în vigoare, sunt invitați să participe la această anchetă.

⁽¹⁰⁾ În eșantion pot fi incluși doar importatori care nu sunt afiliați unor producători din țara în cauză. Importatorii afiliați producătorilor trebuie să completeze anexa I la chestionarul destinat producătorilor-exportatori respectivi. În conformitate cu articolul 127 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, se consideră că două persoane sunt afiliate dacă: (a) una dintre ele face parte din conducerea sau din consiliul de administrație al întreprinderii celeilalte persoane; (b) au calitatea juridică de asociați; (c) una este angajatorul celeilalte; (d) o terță parte posedă, controlează sau deține direct sau indirect 5 % sau mai mult din acțiunile sau părțile emise cu drept de vot de ambele persoane; (e) una dintre ele o controlează pe cealaltă în mod direct sau indirect; (f) ambele sunt controlate în mod direct sau indirect de către o terță persoană; (g) împreună, controlează direct sau indirect o terță persoană; sau (h) sunt membre ale aceleiași familii (JO L 343, 29.12.2015, p. 558). Se consideră că persoanele sunt membre ale aceleiași familii numai dacă sunt legate prin una dintre următoarele relații: (i) soț și soție, (ii) ascendenți și descendenți, în linie directă de gradul I, (iii) frați și surori (buni, consangvini și uterini), (iv) ascendenți și descendenți, în linie directă de gradul II, (v) unchi sau mătușă și nepot sau nepoată, (vi) socri și ginere sau noră, (vii) cumnați și cumnate. În conformitate cu articolul 5 punctul 4 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, „persoană” înseamnă o persoană fizică, o persoană juridică sau orice asocieri de persoane care nu este persoană juridică, dar care este recunoscută în conformitate cu legislația Uniunii sau cu cea națională ca având capacitatea de a încheia acte juridice (JO L 269, 10.10.2013, p. 1).

⁽¹¹⁾ Datele furnizate de importatorii neafiliați pot fi utilizate și în legătură cu alte aspecte ale acestei anchete decât stabilirea existenței dumpingului.

Având în vedere numărul potențial mare de importatori neafiliați implicați în prezenta reexaminare efectuată în perspectiva expirării măsurilor și pentru a finaliza ancheta în termenele prevăzute, Comisia poate limita la un număr rezonabil importatorii neafiliați care urmează să fie anchetați, prin selectarea unui eșantion (acest proces este cunoscut, de asemenea, sub denumirea de „eșantionare”). Eșantionarea se va efectua în conformitate cu articolul 17 din regulamentul de bază.

Pentru a permite Comisiei să decidă dacă eșantionarea este necesară și, în caz afirmativ, să selecteze un eșantion, toți importatorii neafiliați sau reprezentanții care acționează în numele acestora, inclusiv cei care nu au cooperat la ancheta care a condus la instituirea măsurilor care fac obiectul prezentei reexaminări, sunt invitați, prin prezentul aviz, să se facă cunoscuți Comisiei. Părțile respective trebuie să facă acest lucru în termen de 7 zile de la data publicării prezentului aviz, furnizând Comisiei informațiile solicitate în anexa la prezentul aviz, referitoare la societatea (societățile) lor.

Pentru a obține informațiile pe care le consideră necesare pentru selectarea eșantionului de importatori neafiliați, Comisia poate contacta, de asemenea, orice asociații de importatori cunoscute.

Dacă este necesar să se constituie un eșantion, importatorii pot fi selectați pe baza celui mai mare volum reprezentativ de vânzări în Uniune ale produsului care face obiectul reexaminării provenit din țara în cauză care poate fi examinat în mod rezonabil în timpul aflat la dispoziție. Comisia va informa toți importatorii neafiliați cunoscuți și toate asociațiile de importatori cunoscute cu privire la societățile selectate pentru a fi incluse în eșantion.

Comisia va adăuga, de asemenea, o notă la dosarul destinat consultării de către părțile interesate care va reflecta selectarea eșantionului. Eventualele observații cu privire la selectarea eșantionului trebuie să fie primite în termen de 3 zile de la data notificării deciziei privind eșantionul.

În vederea obținerii informațiilor pe care le consideră necesare pentru ancheta sa, Comisia va pune chestionare la dispoziția importatorilor neafiliați incluși în eșantion. Părțile respective trebuie să transmită un chestionar completat în termen de 30 de zile de la data notificării selectării eșantionului, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

O copie a chestionarului destinat importatorilor neafiliați este inclusă în dosarul destinat consultării de către părțile interesate și este disponibilă pe site-ul web al DG Comerț https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533.

5.4. Procedura de stabilire a probabilității continuării sau reparației prejudiciului

Pentru a stabili dacă există posibilitatea unei continuări sau a unei reparații a prejudiciului pentru industria din Uniune, producătorii din Uniune ai produsului care face obiectul reexaminării sunt invitați să participe la ancheta Comisiei.

5.4.1. Anchetarea producătorilor din Uniune

Pentru a obține informațiile pe care le consideră necesare pentru ancheta sa cu privire la producătorii din Uniune, Comisia va pune la dispoziție un chestionar unicului producător din Uniune, HSWT France S.A.S.

Producătorul din Uniune menționat trebuie să transmită chestionarul completat în termen de 37 de zile de la data publicării prezentului aviz, cu excepția cazurilor în care se prevede altfel.

Producătorii și asociațiile reprezentative din Uniune care nu sunt menționate mai sus sunt invitați să contacteze Comisia, de preferință prin e-mail, imediat, în termen de maximum 7 zile de la publicarea prezentului aviz, pentru a se face cunoscuți și pentru a solicita un chestionar.

O copie a chestionarului pentru producătorii din Uniune este inclusă în dosarul destinat consultării de către părțile interesate și este disponibilă pe site-ul web al DG Comerț https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533.

5.5. Procedura de evaluare a interesului Uniunii

În cazul în care se confirmă probabilitatea continuării sau reparației dumpingului și a prejudiciului, Comisia va determina, în temeiul articolului 21 din regulamentul de bază, dacă menținerea măsurilor antidumping nu ar fi contrară interesului Uniunii.

Producătorii din Uniune, importatorii și asociațiile lor reprezentative, utilizatorii și asociațiile lor reprezentative, sindicatele, precum și organizațiile reprezentative ale consumatorilor sunt invitate să furnizeze Comisiei informații privind interesul Uniunii.

Informațiile referitoare la evaluarea interesului Uniunii trebuie transmise în termen de 37 de zile de la data publicării prezentului aviz, cu excepția cazului în care se prevede altfel. Aceste informații pot fi furnizate fie într-un format la alegere, fie prin completarea unui chestionar pregătit de Comisie.

O copie a chestionarelor, inclusiv a chestionarului destinat utilizatorilor produsului care face obiectul reexaminării, este inclusă în dosarul destinat consultării de către părțile interesate și este disponibilă pe site-ul web al DG Comerț https://trade.ec.europa.eu/tdi/case_details.cfm?id=2533. În orice caz, informațiile transmise în temeiul articolului 21 din regulamentul de bază vor fi luate în considerare numai dacă sunt susținute, la momentul transmiterii lor, de elemente de probă concrete care să dovedească validitatea acestora.

5.6. **Părțile interesate**

Pentru a participa la anchetă, părțile interesate, precum producătorii din țara în cauză, producătorii din Uniune, importatorii și asociațiile lor reprezentative, utilizatorii și asociațiile lor reprezentative, sindicatele, precum și organizațiile reprezentative ale consumatorilor trebuie să demonstreze mai întâi că există o legătură obiectivă între activitățile lor și produsul care face obiectul reexaminării.

Producătorii din țara în cauză, producătorii din Uniune, importatorii și asociațiile reprezentative care au oferit informații în conformitate cu procedurile descrise la punctele 5.2, 5.3 și 5.4 vor fi considerați ca fiind părți interesate în cazul în care există o legătură obiectivă între activitățile pe care le desfășoară și produsul care face obiectul reexaminării.

Alte părți vor putea să participe la anchetă în calitate de părți interesate din momentul în care se fac cunoscute, cu condiția să existe o legătură obiectivă între activitățile pe care le desfășoară și produsul care face obiectul reexaminării. Faptul de a fi considerat o parte interesată nu aduce atingere aplicării articolului 18 din regulamentul de bază.

Accesul la dosarul destinat consultării de către părțile interesate se face prin intermediul Tron.tdi la următoarea adresă: <https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>. Vă rugăm să urmați instrucțiunile de pe pagina respectivă pentru a obține acces ⁽¹²⁾.

5.7. **Alte informații prezentate în scris**

Toate părțile interesate sunt invitate să își prezinte punctele de vedere, să transmită informații și să furnizeze elemente de probă în sprijinul acestora, în condițiile stabilite în prezentul aviz. Cu excepția cazului în care se prevede altfel, informațiile respective și elementele de probă în sprijinul acestora trebuie să parvină Comisiei în termen de 37 de zile de la data publicării prezentului aviz.

5.8. **Posibilitatea audierii de către serviciile Comisiei responsabile cu ancheta**

Toate părțile interesate pot solicita să fie audiate de serviciile Comisiei responsabile cu ancheta. Orice solicitare de audiere trebuie să fie formulată în scris și să precizeze motivele pe care se bazează cererea, precum și un rezumat al documentelor pe care partea interesată dorește să le discute în timpul audierii. Audierea va fi limitată la aspectele pe care părțile interesate le-au semnalat în scris în prealabil.

În principiu, audierile nu vor fi utilizate pentru a prezenta informații concrete care nu sunt incluse încă în dosar. Cu toate acestea, în interesul unei bune gestionări și pentru a permite serviciilor Comisiei să progreseze în cadrul anchetei, părțile interesate pot primi îndrumări cu privire la oferirea de noi informații concrete în urma unei audieri.

5.9. **Instrucțiuni de transmitere a observațiilor scrise și de trimitere a chestionarelor completate și a corespondenței**

Informațiile transmise Comisiei în scopul desfășurării anchetelor de apărare comercială trebuie să nu facă obiectul unor drepturi de autor. Înainte de transmiterea la Comisie a unor informații și/sau a unor date care fac obiectul drepturilor de autor ale unor părți terțe, părțile interesate trebuie să solicite autorizarea specifică din partea deținătorului drepturilor de autor care să permită în mod explicit Comisiei: (a) să utilizeze informațiile și datele în scopul prezentei proceduri de apărare comercială; și (b) să furnizeze informațiile și/sau datele părților interesate de prezenta anchetă, într-o formă care să le permită să-și exercite dreptul la apărare.

Toate informațiile prezentate în scris, inclusiv cele solicitate prin prezentul aviz, chestionarele completate și corespondența transmise de părțile interesate cu titlu confidențial trebuie să poarte mențiunea „Sensitive ⁽¹³⁾” (cu caracter sensibil). Părțile care furnizează informații pe parcursul prezentei anchete sunt invitate să ofere motive pentru solicitarea unui tratament confidențial.

Părțile interesate care transmit informații cu mențiunea „Sensitive” trebuie să furnizeze rezumate cu caracter neconfidențial ale acestora, în temeiul articolului 19 alineatul (2) din regulamentul de bază, care vor purta mențiunea „For inspection by interested parties” (versiune destinată consultării de către părțile interesate). Aceste rezumate trebuie să fie suficient de detaliate pentru a permite o înțelegere rezonabilă a elementelor esențiale ale informațiilor transmise cu titlu confidențial. Dacă o parte care furnizează informații confidențiale nu prezintă motive întemeiate pentru solicitarea unui tratament confidențial sau nu furnizează un rezumat neconfidențial al acestora în formatul și de calitate solicitate, Comisia poate să nu ia în considerare respectivele informații, cu excepția cazului în care se poate demonstra în mod convingător, utilizând surse adecvate, că informațiile sunt corecte.

⁽¹²⁾ În caz de probleme tehnice, vă rugăm să contactați serviciul de asistență al DG Comerț prin e-mail la adresa: trade-service-desk@ec.europa.eu sau prin Tel. +32 22979797.

⁽¹³⁾ Un document cu mențiunea «Sensitive» este un document considerat confidențial în temeiul articolului 19 din regulamentul de bază și al articolului 6 din Acordul OMC privind punerea în aplicare a articolului VI din GATT 1994 (Acordul antidumping). De asemenea, acesta este protejat în temeiul articolului 4 din Regulamentul (CE) nr. 1049/2001 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 145, 31.5.2001, p. 43).

Părțile interesate sunt invitate să prezinte toate documentele și cererile prin intermediul TRON.tdi (<https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/TDI>), inclusiv împuternicirile și fișele certificatelor scanate. Prin utilizarea TRON.tdi sau a e-mailului, părțile interesate își exprimă acordul cu privire la normele aplicabile transmiterii informațiilor pe cale electronică, conținute în documentul intitulat „CORESPONDENȚA CU COMISIA EUROPEANĂ ÎN CAZURILE DE APĂRARE COMERCIALĂ”, care este publicat pe site-ul web al Direcției Generale Comerț: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2014/june/tradoc_152581.pdf. Părțile interesate trebuie să își indice numele, adresa, numărul de telefon și o adresă de e-mail valabilă și trebuie să se asigure că adresa de e-mail furnizată este o adresă de e-mail oficială funcțională, care este verificată zilnic. După comunicarea datelor de contact, Comisia va comunica cu părțile interesate doar prin TRON.tdi sau prin e-mail, cu excepția cazului în care acestea solicită în mod explicit să primească toate documentele din partea Comisiei prin alte mijloace de comunicare sau cu excepția cazului în care natura documentului care trebuie trimis impune utilizarea unei scrisori recomandate. Pentru mai multe reguli și informații privind corespondența cu Comisia, inclusiv principiile aplicabile transmiterii prin TRON.tdi și prin e-mail, părțile interesate sunt invitate să consulte instrucțiunile sus-menționate privind comunicarea cu părțile interesate.

Adresa de corespondență a Comisiei:

Comisia Europeană
Direcția Generală Comerț
Direcția G
Birou: CHAR 04/039
1049 Bruxelles
BELGIA

TRON.tdi: <https://tron.trade.ec.europa.eu/tron/tdi>

E-mail:

Pentru aspecte legate de dumping:

TRADE-APM-DUMPING@ec.europa.eu

Pentru aspecte legate de prejudiciu:

TRADE-APM-INJURY@ec.europa.eu

6. Calendarul anchetei

Ancheta se încheie, în mod normal, în termen de 12 luni și, în orice caz, nu mai târziu de 15 luni de la data publicării prezentului aviz, în conformitate cu articolul 11 alineatul (5) din regulamentul de bază.

7. Transmiterea informațiilor

Ca regulă generală, părțile interesate pot să transmită informații doar în termenele specificate în secțiunea 5 din prezentul aviz.

Pentru a finaliza ancheta în termenele obligatorii, Comisia nu va accepta contribuții de la părțile interesate după expirarea termenului pentru prezentarea observațiilor cu privire la comunicarea constatărilor finale sau, dacă este cazul, după expirarea termenului pentru prezentarea observațiilor cu privire la comunicarea constatărilor finale suplimentare.

8. Posibilitatea de a prezenta observații cu privire la informațiile transmise de alte părți

Pentru a se garanta drepturile la apărare, părțile interesate ar trebui să aibă posibilitatea de a prezenta observații cu privire la informațiile transmise de alte părți interesate. Atunci când fac acest lucru, părțile interesate se pot referi numai la aspectele semnalate în contribuțiile celorlalte părți interesate și nu pot semnală probleme noi.

Observațiile cu privire la informațiile furnizate de alte părți interesate ca răspuns la comunicarea constatărilor definitive ar trebui prezentate în termen de 5 zile de la termenul pentru prezentarea observațiilor privind constatările definitive, cu excepția cazului în care se prevede altfel. În cazul în care există o comunicare a constatărilor finale suplimentară, observațiile transmise de alte părți interesate ca răspuns la această comunicare suplimentară trebuie să aibă loc în termen de 1 zi de la termenul pentru prezentarea observațiilor privind această comunicare suplimentară, cu excepția cazului în care se prevede altfel.

Calendarul stabilit nu aduce atingere dreptului Comisiei de a solicita informații suplimentare de la părțile interesate în cazuri justificate în mod corespunzător.

9. Prelungirea termenelor specificate în prezentul aviz

La cererea părților interesate care prezintă un motiv întemeiat în acest sens, se pot acorda prelungiri ale termenelor prevăzute în prezentul aviz.

Orice prelungire a termenelor prevăzute în prezentul aviz trebuie să fie solicitată numai în circumstanțe excepționale și va fi acordată doar dacă este justificată în mod corespunzător. În orice caz, orice prelungire a termenului prevăzut pentru transmiterea răspunsului la chestionare se va limita, în mod normal, la 3 zile și nu va depăși, de regulă, 7 zile. În ceea ce privește termenele pentru transmiterea altor informații specificate în avizul de deschidere, prelungirile se vor limita la 3 zile, cu excepția cazului în care se demonstrează existența unor circumstanțe excepționale.

10. Lipsa de cooperare

În cazul în care o parte interesată nu permite accesul la informațiile necesare, nu le furnizează în termenele prevăzute sau obstrucționează în mod semnificativ ancheta, se pot stabili constatări pozitive sau negative, pe baza datelor disponibile, în conformitate cu articolul 18 din regulamentul de bază.

În cazul în care se constată că o parte interesată a furnizat informații false sau înșelătoare, informațiile pot să nu fie luate în considerare și se pot utiliza datele disponibile.

Dacă o parte interesată nu cooperează sau cooperează doar parțial și, în consecință, constatările se bazează pe datele disponibile, în conformitate cu articolul 18 din regulamentul de bază, rezultatul ar putea fi mai puțin favorabil respectivei părți decât dacă aceasta ar fi cooperat.

Faptul că nu se oferă un răspuns pe suport electronic nu este considerat un refuz de a coopera, cu condiția ca partea interesată respectivă să demonstreze că prezentarea unui răspuns în forma cerută ar antrena sarcini sau costuri suplimentare nerezonabile. Partea interesată ar trebui să contacteze imediat Comisia în acest sens.

11. Consilierul-auditor

Părțile interesate pot solicita intervenția consilierului-auditor pentru proceduri comerciale. Consilierul-auditor examinează cererile de acces la dosar, litigiile privind confidențialitatea documentelor, cererile de prelungire a termenelor și orice alte cereri privind drepturile la apărare ale părților interesate și ale terților care ar putea să apară în cursul procedurii.

Consilierul-auditor poate organiza audieri și poate acționa ca mediator între partea sau părțile interesate și serviciile Comisiei, pentru a asigura exercitarea deplină a drepturilor la apărare ale părților interesate. Cererile de audiere adresate consilierului-auditor ar trebui să fie formulate în scris și să precizeze motivele pe care se bazează. Consilierul-auditor va examina motivele care stau la baza cererilor. Aceste audieri ar trebui să aibă loc doar dacă problemele nu au fost soluționate cu serviciile Comisiei în timp util.

Orice cerere trebuie să fie transmisă în timp util și cu promptitudine, pentru a nu se pune în pericol buna desfășurare a procedurii. În acest sens, părțile interesate ar trebui să solicite intervenția consilierului-auditor în cel mai scurt timp posibil de la producerea evenimentului care justifică o astfel de intervenție. În cazul în care cererile de audiere sunt prezentate în afara termenelor aplicabile, consilierul-auditor va examina, de asemenea, motivele întârzierii, natura problemelor semnalate și impactul pe care îl au aceste probleme asupra drepturilor la apărare, având în vedere interesele de a se asigura buna administrare și finalizarea la timp a anchetei.

Pentru mai multe informații și date de contact, părțile interesate pot consulta paginile dedicate consilierului-auditor de pe site-ul web al DG Comerț: <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/contacts/hearing-officer/>.

12. Posibilitatea de a solicita o reexaminare în temeiul articolului 11 alineatul (3) din regulamentul de bază

Întrucât prezenta reexaminare efectuată în perspectiva expirării măsurilor este deschisă în conformitate cu dispozițiile articolului 11 alineatul (2) din regulamentul de bază, constatările sale nu vor conduce la modificarea măsurilor existente, ci la abrogarea sau menținerea acestora în conformitate cu articolul 11 alineatul (6) din regulamentul de bază.

Dacă oricare dintre părțile interesate consideră că este necesară o reexaminare a măsurilor pentru a permite o eventuală modificare a acestora, partea respectivă poate solicita o reexaminare în temeiul articolului 11 alineatul (3) din regulamentul de bază.

Părțile care doresc să solicite o astfel de reexaminare, care ar urma să se desfășoare independent de reexaminarea efectuată în perspectiva expirării măsurilor menționată în prezentul aviz, pot contacta Comisia la adresa indicată mai sus.

13. Prelucrarea datelor cu caracter personal

Toate datele cu caracter personal colectate pe parcursul prezentei anchete vor fi tratate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁴⁾.

Pe site-ul web al DG Comerț este disponibil un aviz privind protecția datelor care informează toate persoanele cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul activităților de apărare comercială ale Comisiei: <http://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/>.

⁽¹⁴⁾ Regulamentul (UE) 2018/1725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1247/2002/CE (JO L 295, 21.11.2018, p. 39).

ANEXĂ

☐	Versiune „cu caracter sensibil”
☐	Versiune „destinată consultării de către părțile interesate”
(a se bifa căsuța corespunzătoare)	

**REEXAMINARE EFECTUATĂ ÎN PERSPECTIVA EXPIRĂRII MĂSURILOR ANTIDUMPING
APLICABILE IMPORTURILOR DE ASPARTAM ORIGINAR DIN REPUBLICA POPULARĂ
CHINEZĂ**

INFORMAȚII PENTRU SELECTAREA EȘANTIONULUI DE IMPORTATORI NEAFILIAȚI

Prezentul formular este menit să ajute importatorii neafiliați să furnizeze informațiile necesare pentru eșantionare solicitate la punctul 5.3.3 din avizul de deschidere.

Atât versiunea cu caracter sensibil („Sensitive”), cât și versiunea destinată consultării de către părțile interesate („For inspection by interested parties”) trebuie returnate Comisiei după cum se indică în avizul de deschidere.

1. IDENTITATE ȘI DATE DE CONTACT

Vă rugăm să furnizați următoarele date privind societatea dumneavoastră:

Denumirea societății	
Adresă	
Persoană de contact	
Adresă de e-mail	
Telefon	
Fax	

2. CIFRA DE AFACERI ȘI VOLUMUL VÂNZĂRILOR

Indicați cifra de afaceri totală, exprimată în euro (EUR), a societății dumneavoastră, precum și cifra de afaceri și greutatea pentru importurile în Uniune și revânzările efectuate pe piața Uniunii după importul din RPC, în perioada anchetei de reexaminare, de aspartam, astfel cum este definit în avizul de deschidere, precum și greutatea aferentă. Precizați unitatea de greutate utilizată.

	Tone	Valoarea, exprimată în euro (EUR)
Cifra de afaceri totală a societății dumneavoastră, exprimată în euro (EUR)		
Importurile în Uniune de produs care face obiectul reexaminării originar din RPC		
Revânzările pe piața Uniunii, după importul din RPC, de produs care face obiectul reexaminării		

3. ACTIVITĂȚI ALE SOCIETĂȚII DUMNEAVOASTRĂ ȘI ALE SOCIETĂȚILOR AFILIATE ⁽¹⁾

Vă rugăm să furnizați detalii care descriu exact activitățile societății, precum și ale tuturor societăților afiliate (vă rugăm să le enumerați și să precizați relația cu societatea dumneavoastră) implicate în producția și/sau vânzarea (la export și/sau pe piața internă) a produsului care face obiectul reexaminării. Astfel de activități pot include, fără a se limita la acestea, achiziționarea produsului care face obiectul reexaminării sau producerea acestuia în temeiul unor acorduri de subcontractare ori prelucrarea sau comercializarea produsului care face obiectul reexaminării.

Denumirea societății și locul unde este situată	Activități	Relație

4. ALTE INFORMAȚII

Vă rugăm să furnizați orice alte informații relevante pe care le considerați utile pentru a ajuta Comisia să selecteze eșantionul.

5. CERTIFICARE

Prin comunicarea informațiilor menționate anterior, societatea dumneavoastră își exprimă acordul cu privire la eventuala sa includere în eșantion. Dacă este selectată pentru a fi inclusă în eșantion, societatea dumneavoastră va trebui să completeze un chestionar și să accepte o vizită la sediul său pentru verificarea răspunsului dat. Dacă societatea dumneavoastră indică faptul că nu este de acord cu o eventuală includere în eșantion, se va considera că ea nu a cooperat la anchetă. Constatările Comisiei în cazul importatorilor necooperanți se bazează pe datele disponibile, iar rezultatul le poate fi mai puțin favorabil acestor societăți decât dacă ele ar fi cooperat.

Semnătura reprezentantului autorizat:

Numele și funcția reprezentantului autorizat:

Data:

_____

⁽¹⁾ În conformitate cu articolul 127 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/2447 al Comisiei din 24 noiembrie 2015 de stabilire a unor norme pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, se consideră că două persoane sunt afiliate dacă: (a) una dintre ele face parte din conducerea sau din consiliul de administrație al întreprinderii celeilalte persoane; (b) au calitatea juridică de asociați; (c) una este angajatorul celeilalte; (d) o terță parte posedă, controlează sau deține direct sau indirect 5 % sau mai mult din acțiunile sau părțile emise cu drept de vot de ambele persoane; (e) una dintre ele o controlează pe cealaltă în mod direct sau indirect; (f) ambele sunt controlate în mod direct sau indirect de către o terță persoană; (g) împreună, controlează direct sau indirect o terță persoană; sau (h) sunt membre ale aceleiași familii (JO L 343, 29.12.2015, p. 558). Se consideră că persoanele sunt membre ale aceleiași familii numai dacă sunt legate prin una dintre următoarele relații: (i) soț și soție, (ii) ascendenți și descendenți, în linie directă de gradul I, (iii) frați și surori (buni, consangvini și uterini), (iv) ascendenți și descendenți, în linie directă de gradul II, (v) unchi sau mătușă și nepot sau nepoată, (vi) socri și ginere sau noră, (vii) cumnați și cumnate. În conformitate cu articolul 5 punctul 4 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii, „persoană” înseamnă o persoană fizică, o persoană juridică sau orice asocieră de persoane care nu este persoană juridică, dar care este recunoscută în conformitate cu legislația Uniunii sau cu cea națională ca având capacitatea de a încheia acte juridice (JO L 269, 10.10.2013, p. 1).

Aviz privind expirarea anumitor măsuri antidumping

(2021/C 303/10)

Ca urmare a publicării unui aviz privind expirarea iminentă a anumitor măsuri antidumping ⁽¹⁾ în urma căruia nu s-a introdus nicio cerere de reexaminare argumentată în mod corespunzător, Comisia notifică faptul că măsura antidumping menționată mai jos va expira.

Prezentul aviz se publică în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/1036 al Parlamentului European și al Consiliului din 8 iunie 2016 privind protecția împotriva importurilor care fac obiectul unui dumping din partea țărilor care nu sunt membre ale Uniunii Europene ⁽²⁾.

Prodot	Țara (țările) de origine sau de export	Măsuri	Referință	Data expirării ⁽¹⁾
Bare din oțel cu rezistență ridicată la oboseală pentru beton armat	Republica Populară Chineză	Taxă antidumping	Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1246 al Comisiei din 28 iulie 2016 de instituire a unei taxe antidumping definitive asupra importurilor de bare din oțel cu rezistență ridicată la oboseală pentru beton armat originare din Republica Populară Chineză (JO L 204, 29.7.2016, p. 70)	30.7.2021

⁽¹⁾ Măsura va expira la miezul nopții (00:00), la data menționată în această coloană.

⁽¹⁾ JO C 366, 30.10.2020, p. 12

⁽²⁾ JO L 176, 30.6.2016, p. 21.

PROCEDURI REFERITOARE LA PUNEREA ÎN APLICARE A POLITICII ÎN
DOMENIUL CONCURENȚEI

COMISIA EUROPEANĂ

AJUTOR DE STAT – ITALIA

Ajutorul de stat SA.55678 (2019/NN) - Noul împrumut acordat companiei Alitalia

Invitație de a prezenta observații în temeiul articolului 108 alineatul (2) din Tratatul privind
funcționarea Uniunii Europene

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2021/C 303/11)

Prin scrisoarea din 28 februarie 2020, reprodusă în versiunea lingvistică autentică în paginile care urmează prezentului rezumat, Comisia a comunicat Italiei decizia sa de a iniția, în ceea ce privește măsura sus-menționată, procedura stabilită la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Părțile interesate își pot prezenta observațiile privind măsura pentru care Comisia inițiază procedura în termen de o lună de la data publicării prezentului rezumat și a scrisorii de mai jos, la adresa:

Commission européenne
Direction générale de la concurrence
Greffes des aides d'État
1049 Bruxelles/Brussel
Fax +32 22961242
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

Aceste observații vor fi comunicate Italiei. Păstrarea confidențialității privind identitatea părților interesate care prezintă observații poate fi solicitată în scris, precizându-se motivele care stau la baza solicitării.

TEXTUL REZUMATULUI

Procedura

În noiembrie 2019, Comisiei i-au fost adresate două plângeri referitoare la un nou împrumut de stat în valoare de 400 de milioane EUR („împrumutul de 400 milioane EUR”) acordat de Italia companiilor Alitalia S.A.I. S.p.A. in amministrazione straordinaria („Alitalia SAI”) și Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria („Cityliner”) (denumite în continuare, împreună, „Alitalia”).

Potrivit reclamanților, împrumutul acordat constituie un ajutor de stat ilegal și incompatibil cu piața internă, întrucât a fost acordat și plătit fără să fi fost notificat și, având în vedere situația economică a companiei Alitalia și istoricul său, niciun creditor din economia de piață nu ar fi fost dispus să îi ofere un astfel de împrumut.

Anterior, în luna mai 2017, Italia a acordat companiei Alitalia un împrumut în valoare de 600 de milioane EUR. În aceeași lună, trei companii aeriene au depus plângeri oficiale, susținând că împrumutul constituia ajutor de stat. Acest împrumut, acordat de stat, urma să fie rambursat până la 5 noiembrie 2017, dată la care activele Alitalia urmau să fie vândute. Întrucât procedura de vânzare a eșuat, în octombrie 2017 Italia a acordat companiei Alitalia un împrumut suplimentar în valoare de 300 de milioane EUR. În luna ianuarie 2018, Italia a notificat aceste două împrumuturi în valoare de 900 de milioane EUR („900 de milioane EUR”) ca ajutor pentru salvare în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat

pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor ⁽¹⁾. În aprilie 2018, Comisia a inițiat o procedură oficială de investigare, considerând, cu titlu preliminar, că cele 900 de milioane EUR constituiau ajutor de stat și că existau îndoieli serioase cu privire la compatibilitatea ajutorului cu piața internă. Investigația este în curs.

Descrierea ajutorului pentru care Comisia inițiază procedura

La 26 octombrie 2019, Italia a adoptat Decretul-lege nr. 124 care prevedea acordarea, în 2019, a unui împrumut în valoare de 400 de milioane EUR în favoarea companiei Alitalia și a celorlalte societăți din același grup, care se aflau și ele în administrare extraordinară (respectiv Cityliner).

La 2 decembrie 2019, Decretul-lege nr. 137 „Măsuri urgente pentru asigurarea continuității serviciului prestat de Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. și Alitalia Cityliner S.p.A. în administrare extraordinară” ⁽²⁾ a abrogat, a înlocuit articolul 54 din Decretul-lege nr. 124/2019 și a confirmat acordarea împrumutului de 400 de milioane EUR din 2019, prevăzut la articolul 54 din Decretul-lege nr. 124/2019. La 30 ianuarie 2020, Legea nr. 2 „Transformarea în lege, cu modificări, a Decretului-lege nr. 137 din 2 decembrie 2019 de stabilire a unor măsuri urgente pentru asigurarea continuității serviciului prestat de Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. și Alitalia Cityliner S.p.A. în administrare extraordinară” („Legea nr. 2/2020”) ⁽³⁾ a modificat și a transformat în lege Decretul-lege nr. 137/2019.

La 16 decembrie 2019, Comisia a adresat Italiei o scrisoare prin care le transmitea autorităților italiene cea de a doua plângere și, întrucât nu primise niciun răspuns din partea acestora la solicitarea de informații trimisă la 12 noiembrie 2019, le îndemna ca, în cazul în care au observații, să trimită imediat un răspuns la respectiva solicitare de informații. Italia a răspuns la 6 ianuarie 2020.

Italia nu a notificat împrumutul în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Evaluarea măsurii

Comisia consideră, în acest stadiu preliminar, că măsura în cauză poate constitui un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

În special, pe baza informațiilor de care dispune, Comisia consideră că este posibil ca împrumutul de 400 de milioane EUR să fi conferit companiei Alitalia un avantaj economic în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE. Comisia are îndoieli cu privire la aplicabilitatea în acest caz a criteriului operatorului privat în economia de piață sau cu privire la faptul că, în ultimă instanță, atunci când a acordat companiei Alitalia împrumutul de 400 de milioane EUR, Italia a acționat ca un operator economic privat în economia de piață, ale cărui decizii au fost ghidate de considerente de profitabilitate, având în vedere, printre altele, următoarele:

- istoricul financiar recent al companiei Alitalia, în special faptul că aceasta nu a rambursat suma de 900 de milioane EUR acordată în 2017 și nu a plătit dobânzile aferente acestei sume;
- fluxul negativ de lichidități al companiei Alitalia;
- lipsa unor dovezi care să demonstreze solvabilitatea companiei Alitalia pe piață;
- absența unui studiu contrafactual care să evalueze interesul statului de a-și crește expunerea față de Alitalia pentru a asigura vânzarea activelor sale în comparație cu scenariul în care Alitalia ar fi intrat în lichidare, acesta fiind un scenariu probabil în absența acordării împrumutului de 400 de milioane EUR.

Italia nu a furnizat nicio informație care să permită Comisiei să evalueze compatibilitatea împrumutului de 400 de milioane EUR.

⁽¹⁾ Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

⁽²⁾ Decreto Legge 2 Dicembre 2019, n. 137 „Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria”, Jurnalul Oficial 2 decembrie 2019 nr. 282.

⁽³⁾ Legge 30 Gennaio 2020, n. 2 „Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria” (GU Serie Generale nr. 25, 31 ianuarie 2020).

Întrucât Comisia consideră că Alitalia este o întreprindere aflată în dificultate în sensul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor, Comisia ar putea evalua compatibilitatea împrumutului de 400 milioane EUR numai ca ajutor pentru salvare și restructurare în sensul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor. Aceste orientări prevăd regulile și condițiile aplicabile evaluării compatibilității ajutoarelor pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE. Comisia a ajuns la concluzia preliminară că există îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurilor cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, printre altele, din motivele prezentate în continuare.

Italia nu a prezentat nicio dovadă din care să reiasă că împrumutul de 400 milioane EUR a fost acordat pentru a contribui la un obiectiv bine definit de interes comun de prevenire a dificultăților sociale sau de remediere a unor disfuncționalități ale pieței prin restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii.

Stabilirea obiectivului de interes comun constituie o condiție prealabilă pentru analizarea mai multor alte criterii de compatibilitate prevăzute în secțiunea 3 din Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor. În consecință, în acest stadiu al procedurii, nu se poate demonstra că intervenția statului în vederea atingerii acestui obiectiv a fost necesară, că ajutorul a fost adecvat, că s-a obținut un efect stimulat, că ajutorul a fost limitat la minimum și că nu au existat efecte negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre statele membre.

În plus, în cazul în care au trecut mai puțin de 10 ani de când beneficiarului i s-a mai acordat un ajutor pentru salvare, un ajutor de restructurare sau un sprijin temporar pentru restructurare, Comisia nu va permite acordarea unui ajutor suplimentar (principiul „pentru prima și ultima dată”). Având în vedere că este posibil ca Alitalia să fi beneficiat de un ajutor pentru salvare sub forma împrumuturilor în valoare de 900 de milioane EUR acordate în 2017, astfel cum s-a explicat în decizia de inițiere a procedurii din 2018, Comisia are îndoieli serioase cu privire la respectarea principiului „pentru prima și ultima dată”.

Din motivele enumerate mai sus, Comisia are îndoieli cu privire la compatibilitatea cu piața internă a măsurii în cauză și, în consecință, a decis să inițieze procedura oficială de investigare în legătură cu împrumutul de 400 de milioane EUR.

În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2015/1589 (*) al Consiliului, orice ajutor ilegal poate fi recuperat de la beneficiar.

(*) Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 privind aplicarea articolelor 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene anumitor categorii de ajutoare de stat orizontale (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

TEXTUL SCRISORII

Con la presente la Commissione desidera informare l'Italia che, dopo avere esaminato le informazioni a sua disposizione relative al prestito in oggetto, ha deciso di avviare il procedimento di cui all'articolo 108, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea („TFUE”).

1. PROCEDIMENTO

- (1) Nel maggio 2017 Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. in amministrazione straordinaria („Alitalia SAI”) e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria („Cityliner”, una controllata regionale interamente detenuta da Alitalia) sono state poste in amministrazione straordinaria ai sensi della normativa nazionale in materia di insolvenza con decreti del ministero dello Sviluppo economico italiano, rispettivamente del 2 e del 12 maggio 2017, e dichiarate insolventi con sentenze rese dal Tribunale di Civitavecchia l'11 e il 26 maggio 2017. Ai fini della presente decisione, Alitalia SAI e Cityliner sono congiuntamente citate come „Alitalia”.
- (2) Il 26 ottobre 2019 l'Italia ha adottato il decreto-legge n. 124 „Disposizioni urgenti in materia fiscale e per esigenze indifferibili” („decreto-legge 124/2019”) ⁽⁵⁾ il cui articolo 54 dispone la concessione, nel corso del 2019, di un prestito di 400 milioni di EUR a favore di Alitalia (il „prestito del 2019”).
- (3) Il 7 novembre 2019 un'impresa che desidera rimanere anonima ha presentato alla Commissione una denuncia (la „prima denuncia”) con la quale asseriva che, con il prestito del 2019, l'Italia aveva concesso un aiuto di Stato illegale e incompatibile ad Alitalia.
- (4) Poiché il prestito del 2019 non era stato notificato, il 7 novembre 2019 la Commissione ha iscritto la denuncia nel registro degli aiuti di Stato non notificati.
- (5) Il 12 novembre 2019 la Commissione ha inviato alle autorità italiane una richiesta di informazioni relativa al presunto aiuto di Stato a favore di Alitalia con allegata la prima denuncia affinché potessero formulare le loro osservazioni al riguardo.
- (6) Il 27 novembre 2019 una seconda impresa che desidera rimanere anonima ha presentato alla Commissione una denuncia (la „seconda denuncia”) di contenuto analogo alla prima, ovvero nella quale si asseriva che il prestito del 2019 costituiva un aiuto di Stato illegale e incompatibile.
- (7) Il 2 dicembre 2019, il decreto-legge n. 137 „Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria” („decreto-legge 137/2019”) ⁽⁶⁾ ha abrogato l'articolo 54 del decreto-legge 124/2019 e l'ha sostituito con una nuova disposizione che conferma la concessione del prestito del 2019.
- (8) Il 16 dicembre 2019 la Commissione ha inviato alle autorità italiane una lettera con la quale trasmetteva loro la seconda denuncia affinché potessero presentare eventuali osservazioni al riguardo e sollecitava una risposta immediata alla richiesta di informazioni del 12 novembre 2019.
- (9) Il 6 gennaio 2020 l'Italia ha replicato alla lettera della Commissione del 16 dicembre 2019. Nella risposta l'Italia ha fornito una sintesi dei principali sviluppi finanziari riguardanti Alitalia negli ultimi mesi del 2019 e ha affrontato alcuni punti sollevati nelle denunce in merito ai prestiti del 2019.

⁽⁵⁾ Decreto-legge 26 ottobre 2019, n. 124, „Disposizioni urgenti in materia fiscale e per esigenze indifferibili” (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 252 del 26 ottobre 2019).

⁽⁶⁾ Decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, „Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia - Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria” (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 282 del 2 dicembre 2019).

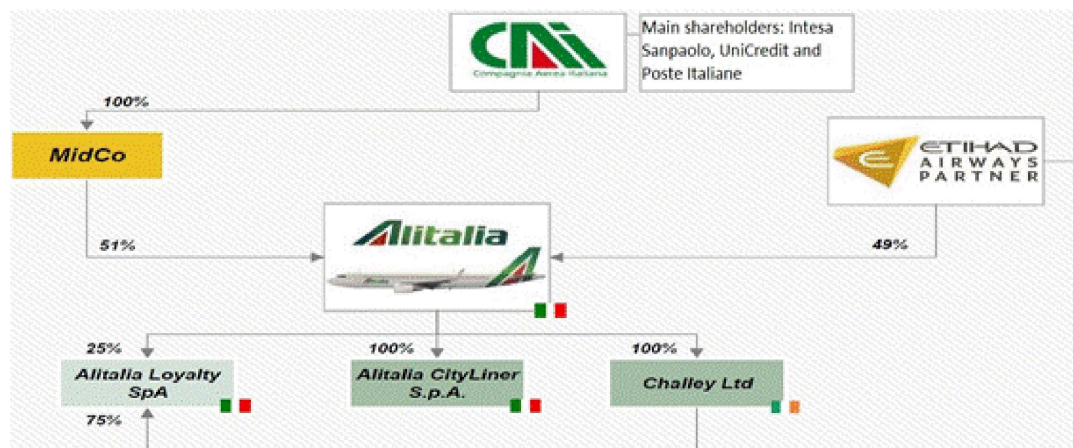
- (10) Il 30 gennaio 2020 la legge n. 2, „Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria” (la „legge 2/2020”) ⁽⁷⁾, ha modificato e convertito il decreto-legge 137/2019.

2. IL BENEFICIARIO DEL PRESTITO DEL 2019

- (11) Il beneficiario del prestito del 2019 è Alitalia come definita al punto (1), ossia Alitalia SAI e Cityliner.
- (12) Alitalia SAI è una società operante nel settore del trasporto aereo, con sede a Fiumicino (Roma). È detenuta al 49 % da Etihad Investment Holding Company LLC e al 51 % da MIDCO S.p.A. („Midco”), la quale, a sua volta, è di proprietà al 100 % di Compagnia Aerea Italiana S.p.A. („CAI”).
- (13) Quando è stata posta in amministrazione straordinaria, Alitalia SAI deteneva la totalità del capitale azionario di Alitalia Cityliner e di Challey Ltd („Challey”).
- (14) Cityliner è una compagnia aerea regionale interamente di proprietà di Alitalia SAI ⁽⁸⁾, che opera in qualità di fornitore di capacità di trasporto (*capacity provider*) per Alitalia SAI ⁽⁹⁾ coprendo una parte della rete a corto raggio.
- (15) Challey è una sub-holding con sede in Irlanda che controlla diverse altre sub-holding, anch'esse con sede in Irlanda (congiuntamente: le „controllate irlandesi”), le quali possiedono l'intera flotta di aeromobili registrati in Irlanda utilizzata sia da Alitalia SAI che da Cityliner nonché partecipazioni di minoranza in altre società partecipate. Cityliner è un'impresa „captive” il cui reddito e rendimento finanziario dipendono direttamente dalla società madre, Alitalia SAI, la quale è il partner commerciale quasi esclusivo di Cityliner. Challey e le controllate irlandesi non sono in amministrazione straordinaria. Il grafico 1 illustra la struttura dell'azionariato di Alitalia e la tabella 1 mostra l'azionariato di Compagnia Aerea Italiana S.p.A. („CAI” ⁽¹⁰⁾, che detiene il 51 % di Alitalia SAI tramite Midco) al 16 ottobre 2017.

Grafico 1

Struttura dell'azionariato del gruppo Alitalia

⁽⁷⁾ Legge 30 gennaio 2020, n. 2, „Conversione in legge, con modificazioni, del decreto-legge 2 dicembre 2019, n. 137, recante misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia – Società Aerea Italiana S.p.A. e Alitalia Cityliner S.p.A. in amministrazione straordinaria” (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 25 del 31 gennaio 2020).

⁽⁸⁾ Cfr. il decreto del ministro dello Sviluppo economico del 12 maggio 2017, con il quale Cityliner è ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria, accessibile al pubblico sul sito Internet dell'amministrazione straordinaria: www.falccoweb.it/home/pdf/alitalia/estensione_procedura.pdf.

⁽⁹⁾ Cfr. il punto 85 a pagina 55 e segg. della „Relazione sulle cause di insolvenza di Alitalia e Cityliner” del 26 gennaio 2018 redatta dai commissari straordinari e pubblicata sul sito Internet della procedura di amministrazione straordinaria di Alitalia: http://www.falccoweb.it/home/pdf/alitalia/relazione_cause_insolvenza.pdf.

⁽¹⁰⁾ Tra gli azionisti principali di CAI con una partecipazione pari o inferiore all'1 % figurano Factorit S.p.A. (1 %), Macca Srl (0,96 %) e la quota residua di Air France-KLM (0,73 % rispetto al 25 % nel 2009).

Tabella 1

Struttura dell'azionariato di CAI, maggio 2019 Per quanto noto alla Commissione, la struttura dell'azionariato rimane invariata.

Struttura dell'azionariato di CAI, maggio 2019	Azionisti
Unicredit S.p.A	36,59
Intesa Sanpaolo	27,48
Banca Popolare di Sondrio Società Cooperativa per Azioni	9,11
Atlantia S.p.A	6,52
Banca Monte dei Paschi di Siena S.p.A	6,11
MPS Leasing & Factoring S.p.A	3,97
IMMSI S.p.A	2,18
Poste Italiane S.p.A	2,02
PIRELLI & C.S.P.A.	1,4
Altri azionisti con meno dell'1%	4,62
Totale	100

(16) Dall'acquisizione da parte di CAI S.p.A. nel 2008, il gruppo Alitalia ha costantemente registrato perdite. Ciò si riflette nella situazione finanziaria di Alitalia SAI e Cityliner che costituiscono la maggior parte delle attività finanziarie del gruppo. All'inizio del 2017 il gruppo Alitalia ha cercato di rimettersi in carreggiata con un ambizioso piano di riduzione dei costi di oltre [...] di EUR (il „piano di risanamento”), gestito principalmente dal suo azionista esistente Etihad, che avrebbe dovuto spianare la strada a un finanziamento supplementare (2 miliardi di EUR, di cui 900 milioni di EUR di fondi nuovi). Il piano di risanamento doveva essere attuato mediante una procedura prefallimentare ⁽¹⁾ per la quale ⁽²⁾ era necessario ottenere l'accordo del personale ⁽³⁾. L'accordo è stato tuttavia respinto in esito a un referendum aziendale tenutosi il 24 aprile 2017, poiché le misure proposte per ridurre i costi del lavoro prevedevano, tra l'altro, un taglio salariale medio del [...] %. Dato che non è stato possibile attuare il piano di risanamento e gli azionisti non hanno apportato finanziamenti supplementari, Alitalia ha dichiarato fallimento a norma della legge fallimentare italiana.

(17) Di conseguenza, nel maggio 2017 (cfr. il punto (1)) Alitalia SAI è stata posta in amministrazione straordinaria ⁽⁴⁾ e dichiarata insolvente con sentenza del Tribunale di Civitavecchia.

⁽¹⁾ Articolo 67 del Regio Decreto 16 marzo 1942, n. 267 — Disciplina del fallimento, del concordato preventivo, dell'amministrazione controllata e della liquidazione coatta amministrativa (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 81 del 6 aprile 1942) (la „legge fallimentare italiana”).

⁽²⁾ Un „piano attestato di risanamento” a norma dell'articolo 67, comma 3, lettera d), della legge fallimentare italiana è una procedura per le imprese che si trovano in difficoltà finanziarie temporanee, ovvero difficoltà finanziarie che possono essere superate data la loro specifica natura reversibile e la disponibilità di risorse adeguate. Secondo tale procedura, gli sforzi di risanamento sono gestiti dall'impresa e non dal giudice.

⁽³⁾ Secondo la relazione dei commissari straordinari dell'11 luglio 2018, al 31 dicembre 2017, il gruppo Alitalia registrava 11 755 contratti di lavoro corrispondenti a 10 871 dipendenti a tempo pieno occupati presso Alitalia S.p.A. e Cityliner. Il 31 dicembre 2016 vi erano 10 781 equivalenti a tempo pieno alle dipendenze del gruppo Alitalia.

⁽⁴⁾ Alitalia e Cityliner sono state poste in amministrazione straordinaria ai sensi del decreto-legge 23 dicembre 2003, n. 347, „Misure urgenti per la ristrutturazione industriale di grandi imprese in stato di insolvenza (Gazzetta Ufficiale - Serie generale n. 298 del 24 dicembre 2003) in combinato disposto con il decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270. „Nuova disciplina dell'amministrazione straordinaria delle grandi imprese in stato di insolvenza, a norma dell'articolo 1 della legge 30 luglio 1998, n. 274” (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 185 del 9 agosto 1999). Il decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270 disciplina la procedura di amministrazione straordinaria, ovvero una procedura di insolvenza per le grandi imprese finalizzata al salvataggio e alla conservazione del loro valore attraverso la prosecuzione delle attività fino alla ristrutturazione o alla cessione degli attivi. Le imprese sono ammesse all'amministrazione straordinaria solo qualora si ritenga possibile che ritrovino una situazione di redditività economica.

- (18) Alitalia SAI ha controllato la gestione di Cityliner e ne ha coordinato le attività fino all'ammissione alla procedura di amministrazione straordinaria. In seguito all'insolvenza di Alitalia SAI, anche Cityliner è stata dichiarata insolvente ⁽¹⁵⁾ e, ai sensi delle disposizioni che consentivano l'estensione dell'amministrazione straordinaria alle società del gruppo Alitalia ⁽¹⁶⁾, è stata ammessa all'amministrazione straordinaria.

3. IL PRESTITO DEL 2019

- (19) Il prestito del 2019 è stato disposto dall'articolo 54 del decreto-legge 124/2019 (cfr. il punto (2)). Si tratta di un prestito di 400 milioni di EUR concesso a favore di Alitalia.
- (20) Ai sensi dell'articolo 54 del decreto-legge 124/2019, il prestito del 2019 è prioritario rispetto a ogni altro debito contratto da Alitalia in amministrazione straordinaria e rispetto a tutti i debiti contratti prima che Alitalia fosse posta in amministrazione straordinaria. Il prestito del 2019 è concesso con applicazione di interessi al tasso Euribor a sei mesi, maggiorato di 1 000 punti base, ed è da restituirsi entro sei mesi dall'erogazione.
- (21) Il 2 dicembre 2019 l'Italia ha adottato il decreto-legge 137/2019 (cfr. il punto (7)) che abroga e sostituisce l'articolo 54 del decreto-legge 124/2019. Il decreto-legge 137/2019 ha in sostanza ripreso le disposizioni su cui si fonda il prestito del 2019, specificando ad integrazione che lo scopo del prestito era di consentire di pervenire al trasferimento dei complessi aziendali facenti capo ad Alitalia. Il decreto-legge 137/2019 disponeva altresì che il programma di cessione fosse integrato da un piano di riorganizzazione volto a ristrutturare e razionalizzare le attività aziendali di Alitalia; tale piano doveva essere elaborato dal commissario straordinario ed era soggetto all'approvazione del ministero dello Sviluppo economico ai sensi dell'articolo 60 del decreto legislativo 8 luglio 1999, n. 270, „Nuova disciplina dell'amministrazione straordinaria delle grandi imprese in stato di insolvenza, a norma dell'articolo 1 della legge 30 luglio 1998, n. 274” ⁽¹⁷⁾. Il termine per espletare la procedura necessaria per pervenire al trasferimento dei complessi aziendali di Alitalia, a seguito dell'esecuzione del piano di riorganizzazione, è stato fissato al 31 maggio 2020.
- (22) Con decreto del ministero dello Sviluppo economico di concerto con il ministero dell'Economia e delle finanze, del 21 dicembre 2019, è stata disposta l'erogazione integrale ad Alitalia del prestito del 2019.
- (23) La legge 30 gennaio 2020, n. 2, ha convertito il decreto-legge 137/2019. La legge 2/2020 apporta le seguenti modificazioni al decreto-legge 137/2019: i) precisa che il prestito e gli interessi devono essere rimborsati entro sei mesi dall'erogazione; ii) dispone che il programma elaborato dall'organo commissariale tenga conto dei livelli occupazionali e dell'unità operativa dei complessi aziendali.

4. INFORMAZIONI GENERALI

- (24) Prima dell'erogazione del prestito del 2019, nel maggio 2017 l'Italia aveva concesso ad Alitalia un prestito di 600 milioni di EUR ⁽¹⁸⁾ che nell'ottobre 2017 era stato integrato da un prestito aggiuntivo di 300 milioni di EUR (i "prestiti del 2017). La restituzione dei prestiti del 2017 era prevista rispettivamente entro il 5 novembre 2017 e il 31 dicembre 2018.
- (25) Al fine di elaborare il programma di cui all'articolo 54 del decreto legislativo 270/1999, i commissari straordinari hanno pubblicato nel maggio 2017 un invito per la raccolta di manifestazioni di interesse per l'acquisizione o la ristrutturazione dei complessi aziendali di Alitalia ⁽¹⁹⁾. Nell'agosto 2017 i commissari straordinari hanno inoltre lanciato una procedura di cessione, in un primo momento cercando di cedere le attività Alitalia attraverso una procedura di manifestazione di interesse. Il termine per il completamento della procedura di manifestazione di interesse al fine di consentire la cessione dei complessi aziendali facenti capo ad Alitalia è stato rinviato più volte e la procedura è stata infine convertita in una procedura negoziata. Le date di

⁽¹⁵⁾ Cfr. la pagina 57 e segg. della „Relazione sulle cause di insolvenza di Alitalia e Cityliner”, del 26 gennaio 2018, redatta dai commissari straordinari; cfr. anche la sentenza del 26 maggio 2019 che dichiara l'insolvenza di Cityliner. Tali documenti sono consultabili pubblicamente: http://www.fallcoweb.it/home/pdf/alitalia/sentenza_cityliner.pdf; http://www.fallcoweb.it/home/pdf/alitalia/relazione_cause_insolvenza.pdf

⁽¹⁶⁾ Come previsto all'articolo 81 del decreto-legge 270/1999. Cfr. il punto 1.

⁽¹⁷⁾ Cfr. la nota 1.

⁽¹⁸⁾ Il prestito iniziale del 2017 a favore di Alitalia era stato disposto dal decreto-legge 2 maggio 2017, n. 55 („Misure urgenti per assicurare la continuità del servizio svolto da Alitalia S.p.A.”) (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 100 del 2 maggio 2017). Sebbene il decreto-legge 55/2017 sia scaduto e sia divenuto nullo perché non convertito in legge entro il termine previsto, i suoi effetti sono stati mantenuti dalla legge 21 giugno 2017, n. 96.

⁽¹⁹⁾ Conformemente agli orientamenti previsti dal decreto legislativo 270/1999, articolo 27, comma 2, lettere a), b) e b bis).

scadenza per il rimborso dei prestiti del 2017 sono state sincronizzate ⁽²⁰⁾ e prorogate diverse volte. Da ultimo il decreto-legge 30 aprile 2019, n. 34 ⁽²¹⁾ ha disposto, tra l'altro, la proroga del rimborso dei prestiti del 2017 fino a quando i compendi aziendali di Alitalia non sarebbero stati ceduti dall'amministrazione straordinaria e ha sospeso l'ulteriore cumulo di interessi sui prestiti del 2017.

- (26) A ogni proroga delle date di scadenza del rimborso dei prestiti del 2017 è corrisposto il rinvio del relativo termine per l'espletamento della procedura della cessione dei complessi aziendali di Alitalia. Il termine per presentare un'offerta vincolante è stato rinviato a più riprese, da ultimo al 21 novembre 2019. Poiché entro tale termine non sono presentate offerte vincolanti, la summenzionata procedura di cessione è stata considerata fallita ⁽²²⁾.
- (27) Il 2 dicembre 2019, con il decreto-legge 137/2019, è stato disposto di adottare una nuova procedura di cessione da associare a un piano di riorganizzazione e di espletare entro il 31 maggio 2020 le procedure necessarie per la cessione dei complessi aziendali di Alitalia a seguito dell'attuazione di detto piano.

5. SINTESI DELLA DECISIONE DI AVVIO DEL PROCEDIMENTO DEL 2018 RELATIVA AI PRESTITI DEL 2017

- (28) Nel 2017 e nel 2018 la Commissione ha ricevuto una serie di denunce nelle quali si asseriva che i prestiti del 2017 e le rispettive proroghe costituivano aiuti di Stato illegali e incompatibili.
- (29) Il 23 gennaio 2018 l'Italia ha notificato i prestiti del 2017 come aiuti per il salvataggio ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese non finanziarie in difficoltà (gli „orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione”) ⁽²³⁾.
- (30) Con lettera del 23 aprile 2018, la Commissione ha informato l'Italia della propria decisione di avviare il procedimento a norma dell'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE, in relazione ai prestiti del 2017 (la „decisione di avvio del procedimento del 2018”) ⁽²⁴⁾.
- (31) La Commissione ha concluso in via provvisoria che: i) i prestiti del 2017 possono aver costituito aiuti di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE; ii) sussistevano seri dubbi circa la compatibilità con il mercato interno dei prestiti del 2017.
- (32) In particolare, a parere della Commissione era possibile che i prestiti del 2017 avessero conferito un vantaggio economico ad Alitalia ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. A parere della Commissione, le autorità italiane non avevano suffragato con elementi di prova l'affermazione secondo cui, nel concedere i prestiti del 2017, l'Italia avrebbe agito come un operatore in un'economia di mercato.
- (33) La Commissione ha ritenuto che Alitalia fosse un'impresa in difficoltà ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione ed è giunta in via provvisoria alla conclusione che sussistevano seri dubbi circa la compatibilità dei prestiti del 2017 con il mercato interno.

6. LA POSIZIONE DELLE DENUNCIANTI IN MERITO AL PRESTITO DEL 2019

- (34) Nelle loro osservazioni relative al prestito del 2019, le denunciante sostengono che tale prestito costituisce un aiuto di Stato illegale e incompatibile.

⁽²⁰⁾ Tramite il decreto-legge 27 aprile 2018, n. 38.

⁽²¹⁾ Decreto-legge 30 aprile 2019, n. 34, „Misure urgenti di crescita economica e per la risoluzione di specifiche situazioni di crisi” (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 100 del 30 aprile 2019). Il decreto-legge 34/2019 è stato convertito dalla legge 28 giugno 2019, n. 58 (Gazzetta Ufficiale - Serie Generale n. 151 del 29 giugno 2019 - Suppl. Ordinario n. 26).

⁽²²⁾ Nelle osservazioni presentate il 6 gennaio 2020, al punto 2, lettera b), le autorità italiane hanno dichiarato che non era loro pervenuta alcuna offerta finale entro il termine stabilito dalla legge. La notizia è stata diffusa anche dalla stampa: si veda ad esempio „Il Corriere della sera” del 21 novembre 2019: „Alitalia, il salvataggio salta ancora: ottavo rinvio per la cordata”; „la Repubblica” del 20 novembre 2019: „Si ferma la cordata Fs-Atlantia. Alitalia verso l'ottavo rinvio”; „la Repubblica” del 26 novembre 2019: „Alitalia, la resa del governo. Patuanelli: la soluzione di mercato non c'è”.

⁽²³⁾ Comunicazione della Commissione — Orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione di imprese non finanziarie in difficoltà (GU C 249 del 31.7.2014, pag. 1).

⁽²⁴⁾ Aiuti di Stato — Italia — Aiuto di Stato SA.48171 (2018/C) (ex 2018/NN, ex 2017/FC) — Presunto aiuto di Stato a favore di Alitalia — Invito a presentare osservazioni a norma dell'articolo 108, paragrafo 2, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea (C/2018/2357) (GU C 256, del 20.7.2018, pag. 4).

- (35) Le denunciati affermano che il prestito del 2019 costituisce un aiuto di Stato poiché il governo italiano non ha agito come un investitore operante in un'economia di mercato. Dato che, nonostante i prestiti del 2017, la situazione economica di Alitalia non è migliorata, e alla luce della storia di Alitalia, secondo le denunciati i dubbi già espressi dalla Commissione nella decisione di avvio del 2018 sui prestiti del 2017 si applicherebbero a maggior ragione al prestito del 2019 ⁽²⁵⁾. A loro avviso, nessun investitore operante in un'economia di mercato attento ai problemi di redditività sarebbe stato infatti disposto ad aumentare la propria esposizione creditizia fornendo tali nuovi finanziamenti senza garanzia alcuna in merito alla remunerazione del capitale investito.
- (36) Le denunciati ritengono che il prestito statale concesso dal governo italiano ad Alitalia abbia senza alcun dubbio conferito un vantaggio ad Alitalia, abbia inciso in modo rilevante sugli scambi tra Stati membri e falsato la concorrenza, dato che Alitalia è in concorrenza con altre compagnie aeree dell'UE. A loro parere, il prestito del 2019 avrebbe di fatto consentito alla società di rimanere operativa nonostante il protrarsi della difficile situazione finanziaria e di mantenere e persino aumentare la propria quota di mercato grazie all'incremento delle capacità e all'apertura di determinate rotte, mettendola così in grado di continuare ad applicare una politica tariffaria più aggressiva di quella che avrebbe potuto praticare senza il prestito del 2019 e causando gravi danni alle società concorrenti che operavano sulle medesime rotte senza sovvenzioni pubbliche.
- (37) In particolare, le denunciati sottolineano che, nonostante i cospicui contributi pubblici ricevuti, Alitalia non è stata in grado di effettuare alcuna ristrutturazione, non riuscendo a diventare redditizia né a ridurre i costi o i debiti.
- (38) Le denunciati sostengono che il prestito del 2019 è incompatibile con il mercato interno. Diversi criteri di compatibilità definiti negli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione non sono stati rispettati.

7. LA POSIZIONE DELLE AUTORITÀ ITALIANE IN MERITO AL PRESTITO DEL 2019

- (39) Il 6 gennaio 2020 l'Italia ha risposto a una serie di punti sollevati nelle denunce, asserendo al contempo che il prestito del 2019 rappresenta un sostegno finanziario a favore di Alitalia. In primo luogo, l'Italia ha affermato che lo strumento giuridico oggetto delle denunce, vale a dire il decreto-legge 124/2019, non era stato convertito in legge ed era pertanto privo di efficacia *ab initio*. Secondo l'Italia lo strumento giuridico alla base del prestito del 2019 è il decreto-legge 137/2019, il cui oggetto è diverso da quello del decreto-legge 124/2019, in quanto il nuovo finanziamento ivi previsto era subordinato al ripristino della redditività a lungo termine attraverso la cessione della società ristrutturata. Le denunce sarebbero pertanto prive di oggetto.
- (40) A parere dell'Italia il prestito del 2019 non costituiva un aiuto illegale, bensì una tranche supplementare dell'aiuto notificato nel gennaio 2018 (cfr. il punto (29)), rappresentando quindi un'estensione dei prestiti del 2017. Secondo l'Italia, tale prestito non era pertanto soggetto all'obbligo di sospensione dell'aiuto ai sensi dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE. Di conseguenza, l'Italia ha espresso il parere che il prestito del 2019 debba essere esaminato nell'ambito dell'indagine aperta con la decisione di avvio del procedimento del 2018.

8. VALUTAZIONE

8.1. Osservazioni preliminari

- (41) La Commissione è dell'avviso che anche se le denunce fossero ritenute senza oggetto, tale conclusione non avrebbe alcun effetto materiale sulla presente indagine. A norma dell'articolo 12 del regolamento (UE) 2015/1589 del Consiglio, del 13 luglio 2015, recante modalità di applicazione dell'articolo 108 del trattato sul funzionamento dell'Unione europea ⁽²⁶⁾ (il „regolamento di procedura”), la Commissione può, di propria iniziativa, esaminare informazioni su presunti aiuti illegali provenienti da qualsiasi fonte.
- (42) Inoltre, l'Italia ha sostenuto che il prestito del 2019 è in realtà una tranche aggiuntiva dei prestiti del 2017 e che pertanto la Commissione dovrebbe esaminare il prestito del 2019 nell'ambito dell'indagine aperta con decisione di avvio del 2018.

⁽²⁵⁾ La denuncia contiene copia di un'intervista al vicepresidente della Banca europea per gli investimenti, pubblicata da Radiocor Economia il 26 settembre 2019, in cui si affermava che Alitalia non aveva ancora le caratteristiche necessarie per essere finanziabile dalle banche.

⁽²⁶⁾ GUL 248 del 24.9.2015, pag. 9.

- (43) Per corroborare tale argomentazione, l'Italia ha richiamato il punto 81 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato ⁽²⁷⁾, il quale dispone che „più interventi consecutivi dello Stato possono essere considerati un solo intervento ai fini dell'applicazione dell'articolo 107, paragrafo 1, del trattato. Ciò può verificarsi, in particolare, nel caso in cui interventi consecutivi siano connessi tra loro — segnatamente per la loro cronologia, il loro scopo e la situazione dell'impresa al momento in cui si verificano — in modo tanto stretto da renderne impossibile la dissociazione”. Secondo l'Italia, è impossibile dissociare il prestito del 2019 dai prestiti del 2017 dato che le argomentazioni espresse nel decreto-legge 137/2019 per la concessione del prestito del 2019 corrispondono alle motivazioni addotte per la concessione dei prestiti del 2017 nei corrispondenti atti legislativi che dispongono i prestiti del 2017.
- (44) La Commissione osserva che il punto 81 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato stabilisce anche: „[p]er contro, se l'intervento successivo è stato il risultato di eventi imprevedibili all'epoca del primo intervento, le due misure dovrebbero in linea di principio essere valutate separatamente.” (corsivo e sottolineatura aggiunti).
- (45) La Commissione conclude in via provvisoria che il prestito del 2019 sia separabile dai prestiti del 2017 per i motivi indicati di seguito.
- (46) In primo luogo, il decreto-legge 148/2017, con il quale l'Italia ha concesso il prestito aggiuntivo di 300 milioni di EUR, afferma esplicitamente che si tratta di un aumento del finanziamento statale di 600 milioni di EUR già erogato nel maggio 2017 fino a raggiungere l'importo di 900 milioni di EUR ⁽²⁸⁾. Per contro, il decreto-legge 124/2019, il decreto-legge 137/2019 o la legge 2/2020 non fanno alcun riferimento ad un eventuale collegamento con i prestiti concessi nel 2017.
- (47) In secondo luogo, per quanto riguarda la cronologia, la Commissione osserva che, mentre i prestiti del 2017 sono stati concessi a distanza di sei mesi l'uno dall'altro, il prestito del 2019 è stato concesso due anni dopo il prestito precedente. Il prestito del 2019 è dissociabile dai prestiti del 2017, in quanto si è reso necessario solo molto tempo dopo i prestiti del 2017 e si riferisce al finanziamento di costi che non potevano ragionevolmente essere previsti nel momento in cui Alitalia era stata inizialmente ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria ⁽²⁹⁾.
- (48) In terzo luogo, i termini dei prestiti del 2017 e del prestito del 2019 sono sostanzialmente diversi. Da un lato, la data di scadenza per la restituzione dei prestiti del 2017 è stata rinviata *sine die* fino a dopo la vendita delle attività di Alitalia. Per contro, la data di scadenza per la restituzione del prestito del 2019 è attualmente fissata a sei mesi dalla sua erogazione. Dall'altro, dal maggio 2019, nessun ulteriore interesse sta maturando sui prestiti del 2017, mentre l'interesse è previsto sul prestito del 2019.
- (49) La Commissione conclude pertanto in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 è dissociabile dai prestiti del 2017 e che occorra avviare un distinto procedimento di indagine formale in merito al prestito del 2019.

8.2. Presenza di aiuti di Stato

- (50) In virtù dell'articolo 107, paragrafo 1, del trattato, „sono incompatibili con il mercato interno, nella misura in cui incidano sugli scambi tra Stati membri, gli aiuti concessi dagli Stati, ovvero mediante risorse statali, sotto qualsiasi forma che, favorendo talune imprese o talune produzioni, falsino o minaccino di falsare la concorrenza”.
- (51) Ne consegue che affinché una misura possa costituire un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1 del TFUE, devono essere soddisfatti i criteri cumulativi elencati di seguito: i) deve essere concessa dallo Stato o mediante risorse statali ed essere imputabile allo Stato; ii) deve conferire un vantaggio ad un'impresa; iii) deve essere selettiva, ossia favorire talune imprese o la produzione di determinati beni; iv) deve falsare o minacciare di falsare la concorrenza ed essere atta a incidere sugli scambi tra Stati membri ⁽³⁰⁾.

⁽²⁷⁾ Comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato di cui all'articolo 107, paragrafo 1, del trattato sul funzionamento dell'Unione europea (C/2016/2946) (GU C 262 del 19.7.2016, pag. 1).

⁽²⁸⁾ L'articolo 12, comma 2, del decreto-legge 148/2017 dispone che „... l'ammontare del finanziamento ... è incrementato di 300 milioni di euro, da erogarsi nell'anno 2018”.

⁽²⁹⁾ Cfr., in proposito, la decisione della Commissione del 19 dicembre 2012 nel caso SA.35378 *Financing of Berlin Brandenburg Airport*, Germania (GU C 36 dell'8.2.2013, pag. 10), punti da 14 a 33.

⁽³⁰⁾ Sentenza del 2 settembre 2010, *Commissione/Deutsche Post*, C-399/08 P, EU:C:2010:481, punto 39 e giurisprudenza ivi citata.

8.2.1. *Nozione di impresa*

- (52) Alitalia SAI è un'impresa privata con sede in Italia che opera e fornisce servizi nel settore del trasporto aereo. È un'impresa ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE ⁽³¹⁾. Anche Cityliner è una società privata che opera nel settore del trasporto aereo e fornisce servizi di trasporto di passeggeri a livello regionale; anch'essa è un'impresa ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

8.2.2. *Imputabilità e risorse statali*

- (53) Per configurarsi come aiuto di Stato, una misura deve essere imputabile allo Stato ed essere finanziata mediante risorse statali.
- (54) Poiché il prestito del 2019 è concesso mediante atti legislativi (cfr. la sezione 3), la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito sia imputabile allo Stato italiano. Inoltre, poiché esso è finanziato dal bilancio dello Stato, la Commissione conclude in via provvisoria che sia stato concesso mediante risorse statali.

8.2.3. *Selettività*

- (55) Per essere considerata un aiuto di Stato una misura deve essere specifica o selettiva, nel senso di avvantaggiare soltanto certe imprese o la produzione di certi beni.
- (56) Il prestito del 2019 è stato concesso in modo specifico ad Alitalia. Pertanto, esso è stato concesso, su base esclusivamente ad hoc, a due specifiche imprese appartenenti al medesimo gruppo e non era disponibile per altre imprese attive nel settore del trasporto aereo italiano che si trovano in una situazione di diritto e di fatto analoga, o in altri settori. Nessuna società comparabile era ammessa a beneficiare di misure simili a quelle concesse e, pertanto, nessuna di tali società ha ricevuto un vantaggio analogo.
- (57) Inoltre, come stabilito dalla Corte, in caso di concessione di un aiuto individuale, l'individuazione del vantaggio economico (cfr. la sezione 8.2.4) consente, in linea di principio, di presumerne la selettività ⁽³²⁾.
- (58) Conseguentemente la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito del 2019 ha natura selettiva.

8.2.4. *Vantaggio*

- (59) Ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, per vantaggio s'intende un beneficio economico che un'impresa non avrebbe potuto ottenere in condizioni normali di mercato, ossia in assenza di un intervento dello Stato ⁽³³⁾.
- (60) Secondo la giurisprudenza dell'Unione europea, le operazioni economiche realizzate da un ente pubblico non conferiscono un vantaggio e pertanto non costituiscono aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, se hanno luogo in normali condizioni di mercato ⁽³⁴⁾. Al fine di determinare se un'operazione è stata eseguita in tali condizioni, la Commissione applica il principio dell'operatore in un'economia di mercato, che è stato sviluppato in relazione a diverse operazioni economiche. La Commissione esaminerà dapprima se il criterio dell'operatore in un'economia di mercato è applicabile e, in caso affermativo, lo applicherà al prestito statale del 2019.

⁽³¹⁾ Sulla definizione di impresa si richiama la sezione 2 della comunicazione della Commissione sulla nozione di aiuto di Stato, in particolare il punto 7: "Secondo la costante giurisprudenza della Corte di giustizia, la nozione di impresa abbraccia qualsiasi ente che esercita un'attività economica ....

⁽³²⁾ Cfr. sentenza del 4 giugno 2015, *Commissione/MOL*, C-15/14 P, EU:C:2015:362, punto 60.

⁽³³⁾ Sentenza dell'11 luglio 1996, *SFEI e Altri*, C-39/94, EU:C:1996:285, punto 60; Sentenza del 29 aprile 1999, *Spagna/Commissione*, C-342/96, EU:C:1999:210, punto 41.

⁽³⁴⁾ Sentenza dell'11 luglio 1996, *SFEI e Altri*, C-39/94, EU:C:1996:285, punti 60 e 61.

8.2.4.1. Applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato

- (61) La Commissione esaminerà l'applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato sotto due aspetti, per valutare i) se lo Stato ha agito in qualità di autorità pubblica anziché come operatore economico al momento della concessione dei prestiti e ii) se l'Italia ha presentato elementi di prova ex ante sufficienti per dimostrare di aver agito come un operatore economico.
- (62) In primo luogo, la Commissione ricorda che la Corte di giustizia ha stabilito che l'applicabilità del criterio dell'operatore in un'economia di mercato dipende, in definitiva, dal fatto che lo Stato membro interessato concede, nella sua qualità di azionista e non nella sua qualità di potere pubblico, un vantaggio economico a un'impresa a esso appartenente ⁽³⁵⁾. Gli interventi dello Stato diretti ad onorare gli obblighi che ad esso incombono come autorità pubblica non si possono paragonare a quelli di un operatore in un'economia di mercato ⁽³⁶⁾.
- (63) I comunicati stampa rilasciati dopo la concessione del prestito indicherebbero che l'Italia sembrava basarsi su considerazioni che un operatore di mercato non avrebbe tenuto in considerazione.
- (64) Il 28 novembre 2019, il ministro dello Sviluppo economico ha dichiarato che Alitalia „non fallirà, mi sento di poterlo garantire” ⁽³⁷⁾.
- (65) Il 17 dicembre 2019 lo stesso ministro ha dichiarato alla stampa che „ci sono criticità [con riguardo ad Alitalia] da affrontare in modo serio”, partendo dal fatto che „non prendo in considerazione l'idea di mettere aerei a terra” ⁽³⁸⁾.
- (66) In secondo luogo, quando uno Stato membro invoca il criterio dell'operatore in un'economia di mercato nel procedimento amministrativo, spetta allo Stato membro stesso „provare inequivocabilmente e sulla base di elementi oggettivi, verificabili e contemporanei, che la misura attuata rientrava nella sua qualità di azionista e che è fondata sulle valutazioni economiche preliminari richieste” ⁽³⁹⁾. Tali elementi devono fare chiaramente apparire che lo Stato membro interessato ha preso, preliminarmente o simultaneamente alla concessione del beneficio economico, la decisione di procedere, con la misura effettivamente posta in essere, ad un investimento nell'impresa pubblica controllata.
- (67) Inoltre, „ai fini della valutazione della questione di sapere se la stessa misura sarebbe stata adottata, in normali condizioni di mercato, da un investitore privato operante in una situazione la più analoga possibile a quella dello Stato, devono essere presi in considerazione unicamente i benefici e gli obblighi connessi alla posizione di quest'ultimo nella sua qualità di azionista, ad esclusione di quelli connessi alla sua qualità di potere pubblico” ⁽⁴⁰⁾.
- (68) Nonostante le richieste della Commissione l'Italia non ha presentato alcun documento che dimostri che lo Stato, prima di concedere il prestito del 2019, ha effettuato una valutazione della potenziale redditività dell'investimento e della probabilità della restituzione di tale prestito.
- (69) Per questi motivi, la Commissione conclude, in via provvisoria, che il criterio dell'operatore in un'economia di mercato non potesse essere applicabile allo Stato per quanto riguarda il prestito del 2019 in quanto: i) concedendo il prestito del 2019 ad Alitalia, l'Italia sembra aver agito in veste di autorità pubblica, e ii) in ogni caso, l'Italia non ha assolto l'onere di dimostrare di aver effettuato una valutazione ex ante della redditività di tale prestito.

⁽³⁵⁾ Sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione/RDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punti 79-82 e 87.

⁽³⁶⁾ Sentenza del 15 dicembre 2009, *EDF/Commissione*, T-156/04, EU:T:2009:505, punto 228.

⁽³⁷⁾ https://www.ilmessaggero.it/economia/news/alitalia_patuanelli_non_fallira_nazionalizzazione_non_negativa-4892078.html

⁽³⁸⁾ http://www.rainews.it/dl/rainews/articoli/Alitalia-Leogrande-domani-entrero-in-azienda-non-faro-disastri-45f19058-ff0f-42d2-9532-5446204b197d.html?refresh_ce

⁽³⁹⁾ Sentenza del 16 gennaio 2018, *EDF / Commissione*, T-747/15, EU:T:2018:6, punto 142, e sentenza del 19 dicembre 2019, *Arriva Italia Srl e a.*, C-385/18, EU:C:2019:1121, punto 48.

⁽⁴⁰⁾ Sentenza del 19 dicembre 2019 *Arriva Italia Srl e a.*, C-385/18, EU:C:2019:1121, punto 47, e sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione / EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punto 79 e giurisprudenza ivi citata.

8.2.4.2 Applicazione del criterio dell'operatore in un'economia di mercato

- (70) Per completezza, anche se nella sezione 8.2.4.1 la Commissione ha concluso in via provvisoria che il criterio dell'operatore in un'economia di mercato non è applicabile, la Commissione ha esaminato, in subordine, se detto criterio sarebbe stato soddisfatto.
- (71) L'elemento dirimente è piuttosto stabilire se, nel concedere il prestito, gli enti pubblici abbiano o non abbiano agito come avrebbe agito un operatore in un'economia di mercato in una situazione analoga. Inoltre, il comportamento economico può essere diverso a seconda che esista o no un'esposizione nei confronti dell'impresa. Tuttavia, se l'ente pubblico non avesse agito come un operatore in un'economia di mercato, l'impresa beneficiaria avrebbe ricevuto un vantaggio economico che non avrebbe ottenuto in condizioni di mercato normali ⁽⁴¹⁾ e che l'ha posta in una posizione più favorevole rispetto ai suoi concorrenti ⁽⁴²⁾.
- (72) Sulla base delle informazioni di cui dispone, concernenti la situazione finanziaria di Alitalia e le circostanze in cui il prestito del 2019 è stato concesso nell'ottobre 2019, la Commissione dubita che le condizioni alle quali è stato concesso il prestito del 2019 soddisfino il criterio dell'operatore in un'economia di mercato e che l'Italia, nel concedere detto prestito ad Alitalia, abbia agito come un creditore prudente, guidato da considerazioni di redditività.
- (73) In primo luogo, la Commissione in via provvisoria ritiene improbabile che un creditore privato sarebbe stato disposto a concedere ad Alitalia ulteriori finanziamenti vista la situazione di Alitalia nell'ottobre 2019 e i recenti avvenimenti che la riguardano. Come descritto nella sezione 2, Alitalia era stata dichiarata insolvente nel maggio 2017 e ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria. Aveva ricevuto i prestiti del 2017, che sono stati oggetto di numerose proroghe.
- (74) In base alle informazioni pubblicamente disponibili, Alitalia ha continuato a registrare flussi di cassa negativi da quando è stata posta in amministrazione straordinaria, che hanno generato una perdita di 224 milioni di EUR nel 2018 ⁽⁴³⁾.
- (75) In secondo luogo, non è stata fornita alcuna prova dell'affidabilità creditizia di Alitalia sul mercato. Non è stato dimostrato che nel 2019 alcuna banca o altra istituzione finanziaria avrebbe aperto una linea di credito simile a quella concessa ad Alitalia. Le autorità italiane non hanno neppure presentato elementi a riprova del fatto che concedendo il prestito del 2019 lo Stato italiano, come creditore privato, aveva agito in modo finanziariamente prudente, a fronte dello scenario controfattuale, ossia la probabile liquidazione di Alitalia.
- (76) In terzo luogo, nella decisione di avvio del 2018 (cfr. il punto (30)), la Commissione ha osservato che le offerte relative al patrimonio di Alitalia sembravano insufficienti a coprire la restituzione dei prestiti del 2017 in aggiunta alla disponibilità di cassa prevista alla scadenza iniziale. A maggior ragione, pertanto, sembra meno probabile che il valore del patrimonio di Alitalia sarebbe stato sufficiente a coprire la restituzione del prestito del 2019.
- (77) In quarto luogo, nonostante la richiesta scritta dei servizi della Commissione, le autorità italiane non hanno fornito alcuna prova che dimostri che al momento della concessione del prestito del 2019 il valore del patrimonio di Alitalia sarebbe stato sufficiente a garantirne la restituzione.
- (78) La Commissione ritiene improbabile che un operatore privato avrebbe concesso i prestiti iniziali del 2017 visto che Alitalia avrebbe dovuto essere ceduta entro il novembre 2017; a maggior ragione, è ancora più improbabile che tale creditore avrebbe concesso un prestito aggiuntivo nel 2019 dopo il fallimento completo della procedura di cessione registrato fino a quel momento. Il continuo rinvio del completamento della procedura di cessione, le ripetute proroghe delle date di scadenza dei prestiti del 2017 senza il versamento di alcun interesse e la sospensione della restituzione, avrebbero probabilmente segnalato a un creditore privato che le prospettive di cessione di Alitalia erano addirittura peggiori di quanto inizialmente previsto.

⁽⁴¹⁾ Sentenza del 6 marzo 2003, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale e Land Nordrhein-Westfalen/Commissione*, (West-LB) T-228/99 e T-233/99, EU:T:2003:57, punto 208.

⁽⁴²⁾ Cfr., in tal senso, la sentenza del 5 giugno 2012, *Commissione/EDF*, C-124/10 P, EU:C:2012:318, punto 90 e la sentenza del 15 marzo 1994, *Banco Exterior de España*, C-387/92, EU:C:1994:100, punto 14; sentenza del 19 maggio 1999, *Italia/Commissione*, C-6/97, EU:C:1999:251, punto 16.

⁽⁴³⁾ <http://www.amministrazionestraordinariaalitaliasai.com/pdf/alitalia/audizione27032019.pdf>

- (79) In quinto luogo, appare improbabile che un creditore privato sarebbe stato disposto ad aumentare la propria esposizione, a meno che non avesse avuto validi motivi per ritenere che, in considerazione della sua precedente esposizione, le sue perdite economiche sarebbero state ancora maggiori in mancanza del prestito concesso nel 2019. Nella fase attuale non vi è nulla che comprovi una tale situazione.
- (80) La Commissione ritiene che al momento di decidere se concedere il prestito del 2019, un operatore in un'economia di mercato avrebbe quindi valutato il suo interesse finanziario ad aumentare di 400 milioni di EUR l'esposizione verso Alitalia, tenendo debitamente conto della precedente esposizione di 900 milioni di EUR più interessi relativa alla precedente concessione dei prestiti del 2017. Tale operatore avrebbe pertanto valutato lo scenario controfattuale rispetto alla concessione del prestito del 2019 attraverso il confronto con la liquidazione che avrebbe probabilmente fatto seguito alla mancata concessione dell'importo di 400 milioni di EUR.
- (81) In caso di liquidazione, un creditore operante in un'economia di mercato avrebbe potuto aspettarsi di recuperare, presumendo l'assenza di altri importanti debiti contratti da Alitalia nell'ambito dell'amministrazione straordinaria, il valore di liquidazione delle attività di Alitalia (al netto delle spese procedurali) e il saldo di cassa disponibile. Tali proventi netti avrebbero consentito di coprire una parte dell'importo del capitale dei prestiti del 2017 per 900 milioni di EUR più gli interessi contrattuali maturati e dovuti per il semestre iniziale (circa 150 milioni di EUR ⁽⁴⁴⁾).
- (82) Per contro, per concedere il prestito aggiuntivo di 400 milioni di EUR, un creditore operante in un'economia di mercato avrebbe considerato il fatto che le uniche prospettive di rimborso dei prestiti potevano derivare dalla cessione delle attività di Alitalia, cessione che avrebbe richiesto tempi più lunghi e avrebbe generato ulteriori deflussi di cassa operativi negativi nonché interessi finanziari sui prestiti del 2017 e sul prestito del 2019.
- (83) Un operatore in un'economia di mercato avrebbe avuto interesse ad aumentare l'esposizione verso Alitalia solo se i proventi della cessione attesi, insieme alla liquidità disponibile al momento della cessione (stimata pari al saldo di cassa a ottobre 2019 più il flusso di cassa operativo negativo nel periodo operativo aggiuntivo di Alitalia), fossero stati almeno superiori alla liquidazione più i costi finanziari aggiuntivi nel periodo in questione.
- (84) Alla domanda della Commissione di fornire elementi di prova a sostegno della conformità al principio dell'operatore in un'economia di mercato del prestito del 2019, l'Italia non è riuscita a dimostrare di aver valutato detta conformità. La Commissione ritiene che nessun operatore in un'economia di mercato avrebbe effettuato l'operazione in assenza di uno studio controfattuale dettagliato volto a confrontare l'interesse ad accrescere l'esposizione verso Alitalia per realizzarne la cessione con la liquidazione che avrebbe probabilmente fatto seguito alla mancata concessione dell'importo di 400 milioni di EUR.
- (85) Conseguentemente, la Commissione conclude, in via preliminare, che il prestito del 2019 non è conforme al principio dell'operatore in un'economia di mercato.

8.2.4.2.1. Esposizione precedente dello Stato in qualità di azionista di Alitalia

- (86) Come indicato al punto (24), nel 2017 l'Italia ha concesso ad Alitalia un importo di 900 milioni di EUR dopo che l'impresa era stata ammessa alla procedura di amministrazione straordinaria. Pertanto, lo Stato era già esposto nei confronti di Alitalia per un importo di 900 milioni di EUR (senza contare i 150 milioni di EUR di interessi maturati) nel momento in cui ha deciso di concedere il prestito di 400 milioni di EUR.
- (87) Nella presente sottosezione, la Commissione valuta in via preliminare se sia pertinente considerare altre esposizioni precedenti, diverse dai prestiti del 2017, per valutare se il prestito del 2019 sia conforme al criterio dell'operatore in un'economia di mercato.

⁽⁴⁴⁾ Calcolo preliminare basato su: i) tasso di interesse Euribor a 6 mesi più 1 000 punti base; e, ii) date di concessione e di esborso dei prestiti.

- (88) Lo Stato italiano era detentore di una precedente esposizione nei confronti di Alitalia in qualità di azionista indiretto: infatti, lo Stato italiano detiene il 65 % di Poste Italiane assieme alla Cassa Depositi e Prestiti (35 %), anch'essa di proprietà statale, e Poste Italiane stessa possedeva il 2 % di CAI, che a sua volta controllava il 51 % di Alitalia SAI. Di conseguenza, lo Stato italiano era azionista indiretto di Alitalia, di cui deteneva una quota pari all'1 % circa.
- (89) La Commissione ritiene in via provvisoria che questa esposizione indiretta e relativamente di minoranza nei confronti di Alitalia non potesse giustificare l'intervento dell'Italia volto ad aumentare la sua esposizione verso Alitalia mediante il prestito concesso nel 2019: infatti, Alitalia era stata sottoposta ad amministrazione straordinaria e qualsiasi creditore in un'economia di mercato avrebbe ritenuto irrilevante mantenere una partecipazione così modesta al momento di decidere se concedere tale prestito a rischio.
- (90) I rischi associati alla restituzione del prestito del 2019 sono molto elevati, dal punto di vista di un azionista, se si tiene conto della mancanza di una prospettiva di risanamento: la riuscita di una ristrutturazione di Alitalia era infatti molto incerta dopo la bocciatura del piano di risanamento da parte dei dipendenti (cfr. il punto (16)). Inoltre, gli azionisti sarebbero stati gli ultimi ad essere rimborsati in base all'ordinanza di ripartizione dei potenziali proventi di una (eventuale) procedura di cessione delle attività di Alitalia nell'ambito dell'amministrazione straordinaria. Tenuto conto dell'importo dei debiti finanziari pre-insolvenza, era quindi improbabile che gli azionisti di Alitalia recuperassero alcunché in caso di cessione delle attività della compagnia aerea.
- (91) Questo ragionamento è ulteriormente confermato dal fatto che nessun altro azionista di Alitalia, come le banche Intesa o Unicredit o gli operatori industriali Atlantia, Etihad o Air France-KLM, abbia concesso un prestito ad Alitalia dopo l'entrata di quest'ultima in amministrazione straordinaria.
- (92) Inoltre, la Commissione osserva che lo Stato italiano non ha addotto il motivo della posizione quale creditore di mercato pre-insolvenza di Alitalia a sostegno della conformità al principio dell'operatore in un'economia di mercato nei confronti del prestito concesso nel 2019 ad Alitalia.
- (93) In conclusione, la Commissione conclude in via preliminare che un operatore in un'economia di mercato che si fosse trovato nella situazione dello Stato italiano non avrebbe tenuto conto della propria potenziale esposizione indiretta come azionista indiretto di minoranza di Alitalia al momento di decidere se concedere il prestito nel 2019 alla compagnia aerea, ma avrebbe tenuto conto soltanto della sua esposizione di 900 milioni di EUR derivante dai prestiti del 2017.

8.2.4.3 Conclusioni provvisorie in merito all'esistenza di un vantaggio

- (94) Innanzitutto la Commissione conclude in via provvisoria che il principio dell'operatore in un'economia di mercato non sembra applicabile al prestito concesso nel 2019. In secondo luogo, anche supponendo che tale criterio fosse applicabile, la Commissione dubita che tale criterio sia soddisfatto per quanto riguarda il prestito del 2019.
- (95) Di conseguenza, la Commissione conclude, in via provvisoria, che il prestito concesso nel 2019 ha conferito un vantaggio economico ad Alitalia ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE. L'Italia è invitata a fornire tutti i documenti e le prove pertinenti a sostegno delle sue dichiarazioni secondo le quali avrebbe agito come un operatore in un'economia di mercato quando ha concesso il prestito del 2019.

8.2.5. Potenziale distorsione della concorrenza e conseguenze sugli scambi tra Stati membri

- (96) Ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, una misura costituisce aiuto di Stato quando falsa o minaccia di falsare la concorrenza o incide sugli scambi tra Stati membri.

- (97) Si ritiene che una misura concessa da uno Stato falsi o minacci di falsare la concorrenza qualora sia atta a migliorare la posizione del destinatario nei confronti di altre imprese concorrenti ⁽⁴⁵⁾. È dunque sufficiente che l'aiuto consenta al beneficiario di mantenere una posizione concorrenziale più forte di quella in cui si troverebbe se l'aiuto non fosse stato concesso.
- (98) Secondo la relazione trimestrale del commissario straordinario di Alitalia, pubblicata nel settembre 2018 ⁽⁴⁶⁾, il mercato italiano del trasporto aereo di passeggeri, in cui Alitalia è principalmente attiva, è altamente competitivo ed è caratterizzato, tra l'altro, da un'alta penetrazione dei vettori *low cost* sul mercato domestico (la più elevata in Europa) e intraeuropeo.
- (99) La Commissione conclude pertanto, in via provvisoria, che il prestito concesso nel 2019 sia tale da incidere sugli scambi tra Stati membri poiché riguarda Alitalia, segnatamente Alitalia SAI e Cityliner, la cui attività di trasporto, per sua natura, concerne numerosi Stati membri. Inoltre, il prestito del 2019 è anche atto a falsare o minacciare di falsare la concorrenza nel mercato unico, poiché riguarda solo due imprese che si trovano in concorrenza con altre compagnie aeree nella rete europea.

8.2.6. Conclusione in merito all'esistenza di aiuti di Stato

- (100) In considerazione di quanto precede, la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito concesso a favore di Alitalia nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE.

9. LEGITTIMITÀ DELL'AIUTO

- (101) La Commissione osserva che il prestito del 2019 è stato concesso ad Alitalia senza alcuna notifica alla Commissione, in violazione dell'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE e dell'obbligo di astenersi dal dare esecuzione all'aiuto.
- (102) Pertanto, la Commissione conclude in via preliminare che il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato illegale.

10. COMPATIBILITÀ DELL'AIUTO

- (103) Nella misura in cui il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, la Commissione deve valutare se l'aiuto possa essere dichiarato compatibile con il mercato interno.
- (104) Secondo la giurisprudenza costante della Corte, lo Stato membro che chiede di poter concedere aiuti in deroga alle norme del trattato è soggetto all'obbligo di collaborazione nei confronti della Commissione.
- (105) In forza di tale obbligo, è tenuto in particolare a fornire tutti gli elementi atti a consentire a detta istituzione di accertare che ricorrano le condizioni della deroga richiesta ⁽⁴⁷⁾. Invitata a presentare osservazioni sulla compatibilità del prestito del 2019, l'Italia ha dichiarato soltanto che la compatibilità del prestito del 2019 dovrebbe essere valutata nell'ambito dell'indagine aperta con la decisione di avvio del 2018, senza fornire ulteriori informazioni che consentano alla Commissione di valutare la compatibilità del prestito del 2019.
- (106) La Commissione ritiene che Alitalia soddisfi i criteri per essere considerata un'impresa in difficoltà ai sensi del punto 20, lettera c), degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, in quanto Alitalia SAI e Cityliner erano già state dichiarate insolventi quando il prestito del 2019 è stato concesso (cfr. il punto (1)). Di conseguenza, la Commissione ha potuto effettuare una valutazione della compatibilità del prestito del 2019 soltanto come aiuto per il salvataggio e la ristrutturazione ai sensi degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione poiché, in quanto impresa in difficoltà, Alitalia non può beneficiare di alcun altro tipo di aiuto di Stato (cfr. il punto 23 dei citati orientamenti). Detti orientamenti stabiliscono le norme e le condizioni da considerare ai fini della valutazione della compatibilità di aiuti per il salvataggio e la ristrutturazione a favore di imprese in difficoltà ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 3, lettera c), del TFUE.

⁽⁴⁵⁾ Sentenza del 17 settembre 1980, *Philip Morris Holland BV/Commissione*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, punto 11.

⁽⁴⁶⁾ <http://www.amministrazionestraordinariaalitaliasai.com/pdf/alitalia/doc-3-relazione-az-trim-1-luglio-30-settembre-2018-omissis.pdf>

⁽⁴⁷⁾ Sentenza del 28 aprile 1993, *Repubblica italiana/Commissione*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, punto 20.

- (107) Due tipi di aiuti definiti negli orientamenti sono pertinenti nella fattispecie, vale a dire gli aiuti per il salvataggio e gli aiuti per la ristrutturazione.
- (108) Ai sensi del punto 26 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per il salvataggio sono, per loro stessa natura, una forma di assistenza temporanea e reversibile. La loro finalità principale è consentire di mantenere in attività un'impresa in difficoltà per il tempo necessario a elaborare un piano di ristrutturazione o di liquidazione.
- (109) Ai sensi del punto 27 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per la ristrutturazione spesso comportano un'assistenza più permanente e devono ripristinare la redditività a lungo termine del beneficiario in base a un piano di ristrutturazione realistico, coerente e di ampia portata, consentendo, al contempo, un sufficiente contributo proprio e una condivisione degli oneri e limitando le potenziali distorsioni della concorrenza.
- (110) L'Italia non ha fornito alcun elemento che dimostri che il prestito concesso nel 2019 soddisfa i criteri degli aiuti per il salvataggio o per la ristrutturazione previsti dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (111) Per essere considerati compatibili con gli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti per il salvataggio o per la ristrutturazione devono soddisfare una serie di criteri cumulativi previsti al punto 3 degli orientamenti, e segnatamente: a) contributo al raggiungimento di un obiettivo ben definito di interesse comune; b) necessità dell'intervento statale; c) adeguatezza della misura di aiuto; d) effetto di incentivazione; e) proporzionalità dell'aiuto (aiuto limitato al minimo); f) prevenzione di effetti negativi indebiti sulla concorrenza e sugli scambi tra gli Stati membri; g) trasparenza dell'aiuto.
- (112) A norma del punto 39 di detti orientamenti: „Qualora uno dei criteri di cui sopra non sia soddisfatto, l'aiuto non sarà considerato compatibile con il mercato interno.”
- (113) A tale riguardo, con riferimento agli aiuti finalizzati sia al salvataggio sia alla ristrutturazione, spetta allo Stato membro in questione fornire gli elementi necessari per stabilire se l'aiuto possa essere considerato compatibile. In particolare, lo Stato membro deve individuare e definire un obiettivo di interesse comune in linea con le condizioni stabilite negli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione, dato che la valutazione del rispetto degli altri criteri dipende da tale obiettivo. La Commissione non può, di propria iniziativa, definire tale obiettivo in sostituzione di quello dello Stato membro qualora esso non vi provveda. Per quanto riguarda l'obiettivo di interesse comune, la Commissione osserva che l'Italia non ha fornito alcun elemento di prova che dimostri che il prestito del 2019 è stato concesso, come stabilito al punto 43 dei citati orientamenti „in quanto è volto a prevenire problemi di ordine sociale o a risolvere fallimenti del mercato ..., ripristinando la redditività a lungo termine dell'impresa ...”.
- (114) Accertare che l'aiuto persegua un obiettivo di comune interesse è una condizione preliminare essenziale per l'analisi di diversi altri criteri. Alla luce di quanto precede, a questo stadio della procedura, non si può dimostrare i) che l'intervento dello Stato era necessario per perseguire un obiettivo di comune interesse, ii) che l'aiuto era adeguato, iii) che l'effetto di incentivazione è stato soddisfatto, iv) che l'aiuto era limitato al minimo e che non vi sono stati effetti negativi indebiti sulla concorrenza e sugli scambi tra Stati membri.
- (115) Atteso che, come stabilito al punto 39 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, qualora uno dei criteri di cui sopra non sia soddisfatto, l'aiuto non può essere considerato compatibile con il mercato interno, la Commissione, a questo stadio della procedura, conclude pertanto in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 non poteva essere considerato un aiuto per il salvataggio o un aiuto per la ristrutturazione compatibile con il mercato interno a norma degli orientamenti.
- (116) Nonostante tale conclusione provvisoria, nei punti che seguono la Commissione valuta per completezza anche se il prestito concesso nel 2019 soddisfa altre condizioni stabilite dai citati orientamenti.

- (117) In primo luogo, conformemente ai punti 70 e 71 degli orientamenti per il salvataggio e la ristrutturazione, gli aiuti possono essere concessi alle imprese in difficoltà per una sola operazione di ristrutturazione. Pertanto, qualora siano trascorsi meno di 10 anni dall'erogazione precedente di un aiuto per il salvataggio o per la ristrutturazione o di una misura temporanea di sostegno alla ristrutturazione oppure dalla fine del periodo di ristrutturazione o dalla cessazione dell'attuazione del piano di ristrutturazione - a seconda di cosa sia avvenuto per ultimo - la Commissione non autorizzerà altri aiuti (principio dell'aiuto „una tantum”).
- (118) Poiché è possibile che Alitalia abbia beneficiato di un aiuto per il salvataggio nel 2017 ⁽⁴⁸⁾ grazie ai prestiti concessi nel 2017, a questo stadio della procedura la Commissione nutre anche dubbi sul fatto che il principio dell'aiuto „una tantum” sia stato rispettato; se tale dubbio fosse confermato, il prestito concesso nel 2019 non potrebbe essere considerato un aiuto per il salvataggio o per la ristrutturazione compatibile con il mercato interno.
- (119) In secondo luogo, per quanto riguarda la proporzionalità del prestito del 2019 come aiuto al salvataggio, la Commissione non dispone di alcun elemento di prova circa la proporzionalità dell'aiuto in quanto l'Italia non ha fornito dati sul fabbisogno di tesoreria di Alitalia e in tali circostanze la Commissione non è in grado di stabilire se il prestito del 2019 fosse il minimo necessario per mantenere Alitalia in attività per sei mesi.
- (120) In terzo luogo, per quanto riguarda gli aiuti per la ristrutturazione, le autorità italiane non hanno presentato alla Commissione né un piano di ristrutturazione finalizzato a ripristinare la redditività a lungo termine né un piano di liquidazione per la cessione delle attività di Alitalia e la successiva liquidazione della società entro un lasso di tempo ragionevole, come richiesto dal punto 55, lettera d), punti ii) e iii), degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (121) In quarto luogo, per quanto riguarda la proporzionalità del prestito del 2019 quale aiuto per la ristrutturazione, come stabilito al punto 61 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, l'importo e l'intensità dell'aiuto per la ristrutturazione devono essere limitati al minimo strettamente necessario per consentire la ristrutturazione, in funzione delle risorse finanziarie esistenti del beneficiario, dei suoi azionisti o del gruppo di cui fa parte. In particolare deve essere garantito un livello sufficiente di contributo proprio ai costi della ristrutturazione e la ripartizione degli oneri. L'Italia non ha fornito alcun elemento a comprova del fatto che un investitore o un gruppo di investitori avrebbe fornito di nuovo un simile contributo proprio che avrebbe dovuto corrispondere all'importo dell'aiuto (almeno all'importo del capitale dei prestiti) come richiesto dalla sezione 3.5.2.1 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (122) In quinto e ultimo luogo, ai sensi del punto 76 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione, per limitare il più possibile gli effetti negativi sulle condizioni degli scambi, in modo che prevalgano gli effetti positivi, nel concedere aiuti per la ristrutturazione devono essere adottate misure volte a limitare distorsioni della concorrenza (le „misure di compensazione”). Le autorità italiane non hanno presentato alcuna misura di compensazione per evitare tali indebite distorsioni della concorrenza, quali una riduzione della capacità disponibile dei posti-km o la riduzione degli slot, come previsto dalla sezione 3.6.2 degli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.
- (123) Per i motivi di cui sopra, in questa fase dell'indagine, la Commissione è giunta alla conclusione provvisoria che il prestito concesso nel 2019 non soddisfa le condizioni stabilite dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.

10.1. Conclusione in merito alla compatibilità dell'aiuto di Stato

- (124) Di conseguenza, in questa fase dell'indagine, la Commissione conclude in via provvisoria che vi sono seri dubbi circa la compatibilità del prestito concesso nel 2019 con il mercato interno e invita le autorità italiane e tutte le parti interessate a presentare osservazioni.

⁽⁴⁸⁾ L'Italia ha notificato i prestiti del 2017 come aiuto per il salvataggio dopo la sua concessione, tuttavia i prestiti del 2017 non sono stati restituiti dopo sei mesi né convertiti in aiuto per la ristrutturazione mediante l'invio di un piano di risanamento realizzabile come previsto dagli orientamenti sugli aiuti di Stato per il salvataggio e la ristrutturazione.

11. CONCLUSIONI

- (125) Per i motivi di cui sopra, in questa fase dell'indagine, la Commissione conclude in via provvisoria che il prestito concesso nel 2019 costituisce un aiuto di Stato ai sensi dell'articolo 107, paragrafo 1, del TFUE, che è stato concesso in violazione dell'obbligo di astenersi dal dare esecuzione all'aiuto di cui dell'articolo 108, paragrafo 2, del TFUE, e che ci sono seri dubbi sulla sua compatibilità con il mercato interno.

La Commissione richiama l'attenzione dell'Italia sul fatto che l'articolo 108, paragrafo 3, del TFUE ha effetto sospensivo, ricordando alle autorità italiane che l'articolo 16 del regolamento (UE) 2015/1589 del Consiglio stabilisce che ogni aiuto illegale può formare oggetto di recupero presso il beneficiario.

La Commissione comunica all'Italia che intende informare i terzi interessati attraverso la pubblicazione della presente lettera e di una sintesi significativa della stessa nella *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*. La Commissione informerà inoltre le parti interessate degli Stati EFTA firmatari dell'accordo SEE attraverso la pubblicazione di un avviso nel supplemento SEE della *Gazzetta ufficiale dell'Unione europea*, e informerà infine l'Autorità di vigilanza EFTA inviandole copia della presente. Le parti interessate saranno invitate a presentare osservazioni entro un mese dalla data della suddetta pubblicazione.

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene
L-2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO